Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

Diplomová práce
Správa svěřenského fondu

Jiří Reisner

Plzeň 2019

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	**Jiří REISNER**
Osobní číslo:	**R15M0247P**
Studijní program:	**M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor:	**Právo**
Téma práce:	**Správa svěřenského fondu**
Zadávající katedra:	**Katedra občanského práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Svěřenský fond
3. Správa cizího majetku
4. Svěřenský správce
5. Povinnosti správce při vzniku svěřenského fondu
6. Povinnosti správce při zániku svěřenského fondu
7. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.**
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce: **30. ledna 2019**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. března 2020**

V Plzni dne 10. března 2019

L.S.

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
pověřená osoba

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracoval samostatně a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal, způsobem ve vědecké práci obvyklým.

Plzeň, říjen 2019

……..

Jiří Reisner

Mé poděkování patří zejména vedoucímu práce JUDr. Jindřichu Psutkovi, Ph.D. za jeho přínosné rady, odbornou konzultaci a vedení této diplomové práce.

Obsah

1. Úvod 1

2. Správa cizího majetku 3

2.1. Stručná historie svěřenství na území českého státu 3

2.2. Obecně o správě cizího majetku 5

2.3. Prostá a plná správa cizího majetku 7

2.3.1. Prostá správa cizího majetku 7

2.3.2. Plná správa cizího majetku 9

2.4. Zvláštní typy správy cizího majetku 10

2.4.1. Případy správy, na které se použije obecná úprava 10

2.4.2. Případy správy, na které se obecná úprava použije subsidiárně 11

2.4.3. Případy správy, na které se obecná úprava nepoužije 12

2.5. Nejdůležitější povinnosti správce vůči beneficientovi 13

3. Svěřenský fond 16

3.1. Pojem svěřenského fondu 16

3.2. Vznik svěřenského fondu 17

3.3. Podstatné náležitosti svěřenského fondu 21

4. Správce svěřenského fondu 28

4.1. Základní předpoklady pro výkon funkce svěřenského správce 28

4.2. Způsoby vzniku funkce svěřenského správce 30

4.3. Mnohost svěřenských správců 32

4.4. Zánik funkce svěřenského správce 34

5. Povinnosti správce při vzniku svěřenského fondu 38

5.1. Občanskoprávní povinnosti 38

5.2. Daňové povinnosti 41

5.3. Pojištění 44

5.3.1. Pojištění majetku ve svěřenském fondu 44

5.3.2. Pojištění odpovědnosti správce z výkonu funkce 46

6. Povinnosti správce za doby trvání svěřenského fondu 48

6.1. Charitativní svěřenský fond 48

6.2. Obchodní svěřenský fond 49

6.3. Rodinný svěřenský fond..... 50

6.4. Osobní svěřenský fond 51

6.5. Investiční svěřenské fondy..... 52

6.6. Fond kvalifikovaných investorů 53

6.7. Alternativní investiční fond..... 54

7. Povinnosti správce při zániku svěřenského fondu 56

8. Závěr..... 61

Seznam použitých zdrojů 63

Seznam použitých zkratek 66

Seznam příloh 67

Cizojazyčné resumé 68

1. Úvod

Během studií mě oslovilo soukromé právo, především pak občanské, konkrétně téma správy svěřenského fondu. Správu svěřenského fondu vnímám jako dopodrobna neprobádané téma, v rámci kterého vystupuje mnoho otázek a neznámých, které se pokusím v této diplomové práci rozvinout a strukturovaně roztřídit.

Vyhotovením odborné studie na toto téma by mohlo dojít, dle mého názoru k rozpracování a k popisu jednotlivých studovaných aspektů dané problematiky. S ohledem na ne příliš četnou odbornou literaturu, zabývající se vždy pouze částečným problémem správy svěřenského fondu, či svěřenského fondu jako takového, mám za to, že diplomová práce může být přínosem jak pro odbornou veřejnost, tak pro širší spektrum zasvěcených uživatelů institutu svěřenského fondu ve vztahu k jeho správě.

Zároveň se pokusím vypracovat tuto diplomovou práci jako návod či příručku, tak, aby kdokoli, kdo potřebuje získat základní znalosti pro funkci správce svěřenského fondu, měl jasný a názorný přehled veškerých dosud známých znalostí o dané problematice.

Vedle faktu, že je správa svěřenských fondů poměrně novým institutem bez rozsáhlého vědeckého ukotvení, mě toto téma také zajímá pro to, že je navíc v současné době mediálně proklamované a podle mého názoru je o něj v posledních dvou letech vysoký zájem. O této skutečnosti hovoří i fakt, že ke dni 3. 6. 2018 bylo v České republice registrováno 177[1] fondů, zatímco v době dopisování této diplomové práce je jich registrováno již 1928[2]. Tedy za necelý rok a půl došlo k nárůstu svěřenských fondů o více než desetinásobek.

Ke správnému pochopení celého zkoumaného problému je nejprve potřebné osvětlit si druhy správy cizího majetku, s uvedením základních aspektů a povinností správce obecně. Jako důležité, pro celkový přehled zmiňovaného tématu, vnímám také nastínění historických úprav a vývoje správy cizího majetku.

1 HOREJŠOVÁ, A. Obchodní svěřenský fond, Praha, diplomová práce (Mgr.), Právnická fakulta, Univerzita Karlova, 2018, str. 1.

2 Údaj dostupný on-line z evidence svěřenských fondů na https://isesf.justice.cz/evidence-vyhledavani.

Další kapitoly této diplomové práce se zabývají pojmem svěřenský fond, co tento pojem znamená a k čemu může takový institut v praxi sloužit. Domnívám se, že tato kapitola je stěžejní pro tuto diplomovou práci právě z toho důvodu, že jednotlivé modelové typy svěřenských fondů, jež vycházejí zejména z jejich hlavního účelu, ukládají svěřenskému správci způsob výkonu jeho správy, právě k co nejbližšímu naplnění takového účelu. Dále bych chtěl upozornit čtenáře na relevantní zákonná ustanovení úpravy svěřenského fondu, jakož i na stručnou historii tohoto, pro naše právní prostředí, nového institutu.

Čtvrtá kapitola se zabývá definováním pojmu správce svěřenského fondu, způsoby vzniku a zániku jeho funkce a též vymezením základních předpokladů, které každý správce svěřenského fondu musí naplnit.

Poslední dvě kapitoly této práce pak pojednávají o, a upozorňují na snadno opomenutelné povinnosti svěřenského správce při vzniku a zániku svěřenského fondu.

Závěrem bych rád konstatoval svůj názor o přínosu zamýšlené diplomové práce a zhodnotil naplnění cílů stanovených v úvodu.

2. Správa cizího majetku

2.1. Stručná historie svěřenství na území českého státu

V rámci této podkapitoly bych čtenáře rád seznámil velmi stručným způsobem s právním vývojem svěřenství na území českého státu. Z pohledu historického pojetí lze konstatovat, že legislativní rámec svěřenství má své prameny již v dobách starověkého Říma, avšak současná právní úprava převzala z této právní úpravy pouze některé principy. V tomto období se takový princip svěřenství nazýval fideikomis. Jednalo se o právně nevymahatelný nástroj, kterým zůstavitel svěřil jím vybranému dědici majetek nebo jeho část s očekáváním, že takový svěřený majetek po splnění zůstavitelem určených podmínek nebo ve stanoveném časovém období předá třetí osobě.[3]

V českých zemích se nástin svěřenství objevoval ve formě tzv. rodinného nedílu, stručně řečeno rodinný nedíl znamenal spoluvlastnictví všech členů rodiny v individuálně neurčených podílech a současně právo užívat tento majetek stejným způsobem jako jiní členové rodiny.[4] Udržitelnost právní úpravy rodinného nedílu však byla ohrožena zejména v případě úmrtí člena rodiny, který po sobě nezanechal žádné děti a jeho díl přešel na panovníka odúmrtí.[5]

Po husitských válkách přišla velká nevole šlechty proti výše zmíněnému principu rodinného nedílu, v jehož případě velmi často docházelo právě k odúmrti ve prospěch panovníka. Tato nevole vyústila až v rozhodnutí krále Vladislava II. Jagellonského, vydaného v roce 1497. Toto rozhodnutí sice zrušilo odúmrť ve prospěch panovníka, avšak stále neumožňovalo zřízení institutu závěti. Nadále tak platilo, že zůstavitel nemohl zůstavit jednomu, jemu určenému nástupci daný díl. V tomto období tak namísto odúmrti ve prospěch panovníka nastupoval do dědických práv v případě, že zůstavitel neměl žádného potomka, další nejbližší příbuzný. I při uplatňování této úpravy však docházelo k rozštěpování majetku mezi i vzdálené členy rodiny. Tento nedostatek byl částečně odstraněn stavovským usnesením z roku 1498, které bylo následně zapsáno též do zemských

3 BEDNAŘÍKOVÁ, B. Římský fideikomis a jeho vliv na historický vývoj svěřenství, Plzeň, rigorózní práce, Právnická fakulta, Západočeská univerzita v Plzni, 2011, str. 148.

4 KLUCOVÁ, M. Principy dědického práva v českých zemích do jeho kodifikace v roce 1811. Praha, diplomová práce (Mgr.) Právnická fakulta, Univerzita Karlova, 2013, str. 18.

5 SCHELLE, K. ABGB a dědické právo [online]. Dny práva – 2010., 1. ed. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 2010 [cit. 12. 6. 2019]. Dostupné z: https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2010/files/prispevky/08_promeny/Schelle_Karel_(4371).pdf.

desek a zároveň umožňovalo zřízení dokumentu, který za předpokladu schválení panovníkem umožňoval zůstaviteli zůstavit svůj majetek pouze jedné, jím vybrané osobě. Toto stavovské usnesení bylo následně též králem a zahrnuto do Vladislavského zemského zřízení, přičemž také umožňovalo zastupování správy majetku členem rodu, který byl jeho správcem podle rodového zřízení. Tato svěřenství se vyznačovala zejména tím, že ke správě rodinného majetku byl povoláván nejstarší člen rodu. Tento princip tedy můžeme označit za fideikomis.[6]

V průběhu let nadcházejících docházelo k postupným úpravám svěřenství, které však stále kopírovalo výš zmíněné principy. Zásadním kodifikačním zlomem byl až příchod rakouského občanského zákoníku – ABGB, který se poměrně rozsáhle věnoval úpravě svěřenství. Stěžejními ustanoveními ABGB z roku 1811 byly zejména § 606 – 646. Tato ustanovení pak postupně zachycovala právní úpravu obecné dědické substituce – náhradnictví (případ, kdy povolaný dědic z jakéhokoliv důvodu nedědí, je možné ustanovit náhradníka), fideikomisární substituci neboli svěřenské nástupnictví (zůstavitel mohl určit osobu, která jeho majetek zdědí, avšak je povinna jej spravovat a následně umožnit nabytí takového majetku jinému zvolenému dědici), rodinné fideikomisy (nařízení, kterým se prohlašuje určité jmění pro všechny budoucí potomky nebo alespoň pro více rodinných potomků za nezcizitelný statek rodiny) a nadace.[7]

Po rozpadu Rakousko-Uherska a vzniku Československa v roce 1918, tedy po skončení první světové války došlo na území našeho státu k přijetí zákona č. 11/1918 Sb., který prozatímně převzal do československého právního prostředí rakousko-uherské zákoníky za účelem vyloučení bezprávního stavu. Lze tedy konstatovat, že v několika prvních letech trvání Československa byla právní úprava totožná s tou předchozí. Až v roce 1924, konkrétně pak přijetím zákona č. 179/1924 Sb., o zrušení svěřenství, došlo, ostatně jak již z názvu zákona vyplývá ke zrušení svěřenství, tedy rodinných fideikomisů. Zásadním důvodem přijetí tohoto zákona byla omezení pozemkové reformy právě trváním rodinných fideikomisů. Fideikomisární substituce, tedy svěřenské nástupnictví bylo následně v z českém právním řádu omezeno přijetím zákona č. 141/1950 Sb., a zcela

6 BEDNAŘÍKOVÁ, B. Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6, str. 31-55.

7 BEDNAŘÍKOVÁ, B. Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6, str. 55-72.

vymýceno až účinností zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. Tento stav víceméně trval až do přijetí „nového“ občanského zákoníku.[8]

Jak již bylo zmíněno v úvodu této podkapitoly institut svěřenských fondů je v českém právním řádu od účinnosti občanského zákoníku vůbec poprvé v historii celého našeho území, byť některé prvky či principy jsou z obecného svěřenství převzaty. Právní úprava svěřenského fondu pak pochází nikoli z evropského práva, ale z obecného práva anglosaského.

2.2. Obecně o správě cizího majetku

Správu cizího majetku lze definovat jako v mezích zákona uskutečňovanou aktivitu osoby správce, který se značnou mírou autonomie spravuje jemu určený majetek. Správce však nenabývá tento majetek do svého vlastnictví, přičemž veškeré výnosy a ztráty vzniklé v souvislosti s existencí takového majetku plynou slovy zákona[9] někomu jinému, neboli beneficientovi. Správce v tomto vztahu jedná jako zástupce vlastníka.[10] V případě správy cizího majetku hovoříme o zcela samostatném právním institutu, který v českém právním řádu zakotvuje zejména občanský zákoník. Nejčastějším rysem správy cizího majetku je pak třístranný právní vztah mezi osobou vlastnící spravovaný majetek, osobou správce a beneficientem. Není vyloučeno, aby některá z osob byla v daném právním vztahu zároveň v pozici dvou stran, aa to vlastník a osoba v jejíž prospěch je majetek spravován. V takovém případě hovoříme o dvoustranném vztahu[11]

Obecnou právní úpravu správy cizího majetku můžeme nalézt, ostatně jak již bylo zmíněno výše, v občanském zákoníku, konkrétně pak v Části třetí (absolutní majetková práva), Hlava II (věcná práva), ještě konkrétněji v ustanoveních § 1400 - 1447. Tato obecná právní úprava má charakter subsidiárního použití. Jinými slovy v obecné rovině se zásady správy cizího majetku použijí na všechny situace, kdy osoba odlišná od vlastníka majetku

8 BEDNAŘÍKOVÁ, B. Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6, str. 72-88.

9 Viz. § 1400 odst. 1 občanského zákoníku.

10 Viz. § 1400 odst. 2 občanského zákoníku.

11 JOSKOVÁ, L. a PĚSNA, L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9, str. 1.

spravuje jemu svěřený majetek, a na danou situaci nezná legislativa konkrétní úpravu.[12]

Současná, v předchozím odstavci zmíněná právní úprava správy cizího majetku je účinná od 1. 1. 2014, tedy ode dne účinnosti občanského zákoníku, který v tomto odvětví vychází z úpravy správy cizího majetku obsažené v québeckém občanském zákoníku, v autentickém názvu Civil Code of Québec, který je účinný od 1. 1. 1994, v části sedmé nazvané jako Administration of the property of others, což lze volně přeložit jako správa cizího majetku, konkrétně pak v článcích 1299 - 1370. Český občanský zákoník tak pojal tato ustanovení s odchylkami za vlastní a je tedy logické, že v případě výkladových problémů se můžeme obrátit na výklady québeckého občanského zákoníku a odborné literatury k němu.[13]

Je však na místě uvést, že obecná úprava správy cizího majetku nebude použita vždy. Nepoužije tam, kde zákonodárce přímo takové použití vyloučil, tj. v případech správy společného jmění manželů a správy majetku nezletilých dětí v rámci práva rodinného a též v případě správy majetku obchodní korporace členy voleného orgánu. Správa společného jmění manželů a správa majetku nezletilých dětí v rámci práva rodinného je pak upravena v Části druhé. Tento názor potvrzuje též zákonodárce sám v důvodové zprávě[14] k občanskému zákoníku. Zatímco použití obecné právní úpravy správy cizího majetku v případech správy společného jmění manželů a správy majetku nezletilých dětí v rámci práva rodinného zákonodárce vyloučil pouze důvodovou zprávou, u správy majetku obchodní korporace členy voleného orgánu již přikročil k přímému zakotvení takového vyloučení v závazném právním předpisu[15].

S ohledem na zařazení správy cizího majetku do absolutních věcných práv lze konstatovat, že tak jako každé absolutní věcné právo působí erga omnes, tedy vůči všem. Základním charakteristickým rysem věcného práva je skutečnost, že všichni ostatní účastníci právního vztahu jsou povinni respektovat takové subjektivní věcné právo a nerušit oprávněného ve výkonu takového práva. Na

12 SVEJKOVSKÝ, J., Marek, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 29.

13 JOSKOVÁ, L. a PĚSNA, L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9, str. 2.

14 Viz. důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, k § 1400 až 1404.

15 Viz. § 59 odst. 1 zákona o obchodních korporacích.

rozdíl od závazkových právních vztahů věcné právo umožňuje danému – oprávněnému subjektu bezprostřední právní panství nad věcí, v daném případě nad spravovaným majetkem.[16]

Domnívám se, že zařazení správy cizího majetku do věcných práv je oproti zařazení do závazkových práv vhodnější. Neboť v obecné rovině platí, že závazková práva působí pouze mezi dotčenými stranami, tedy inter partes. Správa cizího majetku však dle mého názoru nese celou řadu prvků naznačujících, že právní vztahy v ní obsažené působí erga omnes.

2.3. Prostá a plná správa cizího majetku

Správu cizího majetku lze členit různými způsoby do několika kategorií, zejména pak podle různých kritérií členění. Prvním způsobem je členění na prostou a plnou správu. V rámci tohoto členění je nutné rozdělit správu cizího majetku podle rozsahu a míry práv a povinností osoby správce a též podle účelu, ke kterému správa cizího majetku směřuje. Výsledkem tohoto obecného členění správy cizího majetku je právě rozdělení správy cizího majetku na správu plnou a správu prostou.

2.3.1. Prostá správa cizího majetku

Prostou správu lze chápat jako základní typ správy cizího majetku. Právní úpravu prosté správy nalezneme v ustanovení § 1405 – 1408 občanského zákoníku. Hlavním cílem prosté správy cizího majetku je „pouhé“ zajištění zachování svěřeného majetku správcem, přičemž povinnost zachování majetku nelze chápat v rozsahu povinnosti zachování reálné finanční hodnoty svěřeného majetku, nýbrž pouze jako povinnost faktického zachování svěřeného majetku správcem. Jinými slovy není povinností a v konečném důsledku ani možností správce cizího majetku v režimu prosté správy zachovat obvyklou tržní hodnotu svěřeného majetku, ani odrážet změny trhu, nýbrž jen svěřený majetek uchovávat ve prospěch beneficienta.[17]

Přestože na první pohled by se mohlo zdát, že správce v případě prosté správy cizího majetku není oprávněn se svěřeným majetkem prakticky jakkoli

16 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 31.

17 PIHERA, V. § 1405 []. In: SPÁČIL, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, ISBN 978-80-7400-499-5, str. 1159.

nakládat, následná, velmi obezřetná úprava mu určité možnosti k nakládání s majetkem umožňuje. Správce je oprávněn v některých případech svěřený majetek též zcizit, nicméně dle § 1408 občanského zákoníku pouze v případě, že je to v zájmu zachování hodnoty, podstaty a účelu spravovaného majetku nebo je-li to nutné k zaplacení dluhů s tímto majetkem spojených. V případě dle předchozí věty může ke zcizení části svěřeného majetku dojít i bez protiplnění. Takovým zcizením majetku bez protiplnění může být například darování části svěřeného majetku, který je zatížen dluhy dosahujícími nebo převyšujícími hodnotu daného majetku třetí osobě a takový bezúplatný převod je s přihlédnutím k zachování hodnoty celého majetku rozumný. Správce však bude povinen vždy ve vztahu k beneficientovi odůvodnit provedené kroky, což dokazuje i povinnost správce disponovat uděleným souhlasem ke zcizení svěřeného majetku ze strany beneficienta, vyjma případu, kdy takovému majetku hrozí rychlá zkáza nebo je-li pravděpodobné, že rychle ztratí na hodnotě.[18] V ostatních případech je správce oprávněn zcizit majetek pouze za protiplnění a taktéž se souhlasem beneficienta. V případě použití majetku jako zástavy nebo jistoty musí správce postupovat podle shodných principů.[19]

Správce majetku v prosté správě není oprávněn měnit účel spravovaného majetku bez předchozího souhlasu beneficienta, to však opětovně neplatí vždy. Může nastat situace, kdy správce majetku v souladu s péčí řádného hospodáře vyhodnotí, že změna účelu spravovaného majetku je ku prospěchu majetku jako celku a současně beneficient bez rozumného důvodu odmítá správci souhlas se změnou účelu spravovaného majetku udělit, přičemž by mohlo v případě neudělení souhlasu beneficienta dojít k poklesu hodnoty majetku. Dalším případem může být například situace, kdy beneficient odjede na dlouhodobou zahraniční dovolenou a není schopen včas takový souhlas správci udělit nebo kdy je beneficient neznámý. Správce tak má možnost v těchto situacích obrátit se na soud ve smyslu ustanovení § 1406 občanského zákoníku a soud je oprávněn souhlas beneficienta v těchto případech nahradit.[20]

18 Viz. § 1408 odst. 2 občanského zákoníku.

19 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 109-110.

20 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 102-103.

Prostá správa cizího majetku je též označována za univerzální typ správy, což znamená, že režim prosté správy se použije ve všech případech, kdy jde o správu cizího majetku a právní úprava nikterak nestanoví, podle kterého režimu se má postupovat.[21]

2.3.2. Plná správa cizího majetku

Druhým typem správy cizího majetku je plná správa cizího majetku, jejímž hlavním účelem je na rozdíl od prosté správy cizího majetku nikoli zachování svěřeného majetku, ale spíše jeho rozmnožení, a to v zásadě jakýmkoliv způsobem vyplývajícím ze sjednaného účelu konkrétního případu plné správy cizího majetku, opětovně samozřejmě s přihlédnutím k dodržení péče řádného hospodáře ze strany správce dle ustanovení § 1411 občanského zákoníku a současně s přihlédnutím k zájmům beneficienta. Předně je nutné podotknout, že v případě plné správy cizího majetku jsou pravomoci, práva a povinnosti správce zatíženy omezením ve značně menší míře. K naplnění účelu plné správy ze strany správce by mělo docházet zejména postupem směřujícím k rozmnožení majetku například vhodným investováním, nebo též využitím plodů a popřípadě i užitků vzniklých právě ze spravovaného majetku. V případě plné správy tak bezpochyby hovoříme o upřednostňování snahy zvětšovat spravovaný majetek na úkor pouhého udržování majetku, avšak nelze explicitně říci, že by měl správce v režimu plné správy odstoupit od povinnosti též spravovaný majetek určitým způsobem udržovat. Provedené kroky správce v režimu plné správy je nutné vždy z jeho strany provádět, jak již bylo uvedeno výše, za podmínek naplnění péče řádného hospodáře.[22]

V případě plné správy je nutné, aby jakékoliv jednání nebo skutečnost mající za následek a osvědčující vznik plné správy, ať již vyplývá ze zvláštního typu smluvního ujednání nebo přímo ze zákona, byla označena jako plná správa nebo aby rozsah oprávnění správce, či znaky správy odpovídaly požadavkům plné správy. V případě absence označení plné správy, dojde uplatnění principu

21 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 29.

22 PIHERA, V. § 1409 []. In: SPÁČIL, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, ISBN 978-80-7400-499-5, str. 1162.

univerzality prosté správy. To znamená, že takové pověření ke správě cizího majetku bude posuzováno jako prostá správa.[23]

Jako další zásadu postupů správce v režimu plné správy lze uvést zásadu nutnosti a užitečnosti ve smyslu ustanovení § 1410 občanského zákoníku, která stanoví, že správce cizího majetku by měl konat pouze takové postupy, které vedou k užitku, a které jsou nutné pro vyvarování se ztráty v hodnotě majetku. Posouzení, zda se v konkrétním případě jedná o úkon nutný, či úkon užitečný pak spadá výlučně do pravomocí správce, avšak i v takovém případě je správce povinen jednat v zájmu beneficienta.[24]

2.4. Zvláštní typy správy cizího majetku

Druhým způsobem členění správy cizího majetku je zvláštní členění nikoli podle míry oprávnění, práv a povinností správce, nýbrž zejména podle důvodů vzniku správy, účelu správy cizího majetku a použitelnosti právní úpravy. Toto rozdělení lze provést do následujících tří kategorií. Na případy správy, u kterých se použije obecná úprava správy cizího majetku vždy, na případy správy u kterých se použije obecná úprava správy cizího majetku subsidiárně a na případy správy, u kterých se obecná úprava neužije.

2.4.1. Případy správy, na které se použije obecná úprava

Jedná se o případy, u kterých zákonodárce výslovně odkazuje na užití některého z obecných režimů správy cizího majetku. Těmito případy jsou zejména:

(i) Svěřenský fond upravený v ustanoveních § 1448 a násl. občanského zákoníku, u kterého zákonodárce přímo zakotvil užití obecných ustanovení o **plné** správě cizího majetku, a to dle ustanovení § 1456 občanského zákoníku.

(ii) Správa pozůstalosti upravená v ustanoveních § 1677 a násl. občanského zákoníku, u které zákonodárce přímo zakotvil užití

23 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 117.

24 SVEJKOVSKÝ, J., Marek, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 119.

obecných ustanovení o **prosté** správě cizího majetku, a to dle ustanovení § 1678 občanského zákoníku.

(iii) Specifický případ zajišťovacího převodu práva dle ustanovení § 2042 občanského zákoníku, u kterého se použijí obecná ustanovení o **prosté** správě.

(iv) Správa majetku patřícího do likvidační podstaty v rámci likvidace pozůstalosti vykonávaná likvidačním správcem nebo notářem dle ustanovení § 226 zákona č. 292/2013 Sb., zákon o zvláštních řízeních soudních, která je vykonávána v režimu **plné** správy.

(v) Správa přidruženého fondu nadace dle ustanovení § 351 občanského zákoníku, u které platí, že se použijí ustanovení o **prosté** správě cizího majetku.[25]

2.4.2. Případy správy, na které se obecná úprava použije subsidiárně

V těchto případech dochází k použití obecné úpravy subsidiárně. Jinými slovy obecná úprava správy cizího majetku se použije až v okamžiku, kdy jiný právní předpis nebo jiná právní norma téhož předpisu neupravuje konkrétní podmínky správy cizího majetku v dané situaci a ani výslovně na použití určitých obecných norem správy cizího majetku neodkazuje. Plná správa se použije zejména v následujících případech:

(i) Pověření správou majetku dle ustanovení § 38 občanského zákoníku, u kterého se použije **prostá nebo plná** správa v závislosti na projevené vůli ohledně rozsahu pověření.

(ii) Kolektivní investování dle ustanovení § 203 ZISIF.

Oproti tomu prostá správa cizího majetku se použije v těchto případech:

(i) Správa jistoty pro věřitele dle § 2010 občanského zákoníku.

(ii) Nepřikázané jednatelství nejsou-li stanovena vlastní pravidla správy cizího majetku dle ustanovení § 3006 a 3010 občanského zákoníku.

25 Členění převzato z SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 39.

(iii) Při provádění likvidace likvidátorem dle ustanovení § 187 občanského zákoníku.

(iv) Pro postavení dědice v případech svěřenského nástupnictví dle ustanovení § 1521 občanského zákoníku.

(v) Při správě odloučené pozůstalosti dle ustanovení § 1709 občanského zákoníku.

(vi) Správa společné věci dle ustanovení § 1134 občanského zákoníku.

(vii) Správa společenstvím bytových jednotek dle ustanovení § 1194 a násl. občanského zákoníku.

(viii) Správa společnosti dle ustanovení § 2730 občanského zákoníku.

(ix) Kolektivní správa autorských práv dle autorského zákona.

(x) Správa podle insolvenčního zákona, v závislosti na rozsahu oprávnění insolvenčního správce možno užít v některých případech též plnou správu majetku.

(xi) Správa cizího majetku advokátem dle ustanovení § 56 zákona o advokacii.[26]

2.4.3. Případy správy, na které se obecná úprava nepoužije

Posledním okruhem použití obecných ustanovení o správě cizího majetku jsou takové situace, kdy zákonodárce přímo v jiném právním předpise nebo v jiné právní normě shodného právního předpisu výslovně vyloučil jejich použití. Těmito případy jsou zejména následující situace:

(i) Správa majetku ve společném jmění manželů dle ustanovení § 708 a násl. občanského zákoníku, jelikož se nejedná o správu cizího majetku, obecné zásady občanského práva, ani práva rodinného však nevylučují použití obecných ustanovení o správě cizího majetku za předpokladu, že se manželé odchýlí od zákonného režimu společného jmění manželů a použití těchto norem si výslovně sjednají.

26 Členění převzato z SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 39 – 40.

(ii) Úprava péče rodičů o jmění dítěte dle ustanovení § 896 a násl. občanského zákoníku, v tomto případě se jedná o správu cizího majetku svého druhu, tedy sui generis.

(iii) Správa uschovaných věcí či peněz podle smlouvy o úschově podle ustanovení § 2402 a násl. občanského zákoníku, jelikož se nejedná o věcněprávní institut, nýbrž o institut spadající pod závazkové právo.

(iv) Veškeré právní vztahy přenechání věci k užití jinému, které nespadají do výše uvedených kategorií, neboť tyto právní vztahy jsou vztahy závazkové, nikoli věcněprávní. Totéž platí i na smlouvy příkazního typu.

(v) Výkon funkce statutárního orgánu u obchodních korporací, neboť ty jsou, jak již bylo uvedeno v úvodu celé této kapitoly, vyloučeny dle ustanovení § 59 odst. 1 zákona o obchodních korporacích.[27]

2.5. Nejdůležitější povinnosti správce vůči beneficientovi

Správce cizího majetku je povinen, bez ohledu na to, v jakém režimu správy cizího majetku takovou správu vykonává, řídit se též obecnými povinnostmi správce ve vztahu k beneficientovi. Takové povinnosti, či zásady můžeme nalézt v ustanoveních §1400 – 1404 a §1411 – 1418 občanského zákoníku.

První a dle mého názoru nejdůležitější povinností správce ve vztahu k beneficientovi je správcovo počínání si ve všech otázkách, krocích a jednáních v roli správce s péčí řádného hospodáře. Tuto povinnost pak konkrétně udává správci ustanovení § 1411 občanského zákoníku. Pojem péče řádného hospodáře bohužel dané ustanovení dále nerozvíjí a tak je namístě označit takový pojem za tzv. neurčitý právní pojem. Budeme – li chtít vyložit daný pojem péče řádného hospodáře, budeme muset zkoumat jeho obsah vždy v každém konkrétním případě zvlášť, tedy takzvaně ad hoc. Určitou podobnost můžeme najít u obdobných neurčitých právních pojmů jako je například dobrá víra či dobré mravy. V občanském zákoníku můžeme oproti předchozí právní úpravě vytyčit zejména snahu o nastolení užšího rámce v chápání takového obecného pojmu, a to

27 Členění převzato z SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 40 – 41.

zakotvením ustanovení § 6 odst. 1 občanského zákoníku, podle kterého platí, že „*každý je povinen jednat v právním styku poctivě.*“ Budeme – li však chtít zkoumat tento neurčitý právní pojem důkladněji, budeme nuceni odhlédnout od obecných zásad, či úpravy správy cizího majetku dle občanského zákoníku a zkoumat ta ustanovení, která používají pojem péče řádného hospodáře ve vztahu ke členům volených orgánů právnických osob. Tato právní úprava je zakotvena v ustanovení § 159 odst. 1 občanského zákoníku, který stanovuje, že: „*Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.*“ K plnému výkladu pojmu péče řádného hospodáře pak můžeme přistoupit nahlédnutím do zákona o obchodních korporacích, konkrétně pak do ustanovení § 51 zákona o obchodních korporacích, které stanoví, že: „*Pečlivě a s potřebnými znalostmi jedná ten, kdo mohl při podnikatelském rozhodování v dobré víře rozumně předpokládat, že jedná informovaně a v obhajitelném zájmu obchodní korporace; to neplatí, pokud takovéto rozhodování nebylo učiněno s nezbytnou loajalitou*.“ Současně lze též podpůrně použít ustanovení § 52 odst. 1 zákona o obchodních korporacích, které stanoví, že: „*Při posouzení, zda člen orgánu jednal s péčí řádného hospodáře, se vždy přihlédne k péči, kterou by v obdobné situaci vynaložila jiná rozumně pečlivá osoba, byla-li by v postavení člena obdobného orgánu obchodní korporace.*“ Přestože jsme si výše osvědčili, že obecná úprava správy cizího majetku se na jednání volených orgánů obchodních korporací nepoužije, domnívám se, že právě při výkladu takto neurčitého pojmu jakým je péče řádného hospodáře je přípustné právní úpravu použít opačným směrem.[28]

Další, neméně důležitou povinností správce je osobní výkon správy. Osoba správce je dle ustanovení § 1401 odst. 1 občanského zákoníku povinna výkon správy provádět osobně. Dát se zastoupit jinou osobou je pak oprávněna pouze v nutných případech a jen ve vztahu ke konkrétním právním jednáním. To vše za předpokladu, že takovou osobu, která správce zastoupí, vybere pečlivě a udělí jí náležité pokyny. Tento požadavek je dle mého názoru velmi úzce spjat

28 ŠOLC, M. K novému pojetí péče řádného hospodáře | epravo.cz. EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem - Sbírka zákonů, judikatura, právo [online]. Copyright © EPRAVO.CZ, a.s. 1999 [cit. 04.06.2019]. Dostupné z: https://www.epravo.cz/top/clanky/k-novemu-pojeti-pece-radneho-hospodare-94266.html.

s požadavkem péče řádného hospodáře dle předchozího odstavce. Dle ustanovení § 1401 odst. 2 občanského zákoníku pak platí, že dá – li se správce zastoupit jinou osobou neoprávněně nebo pověří – li správce jinou osobu neoprávněně výkonem jeho činnosti, přičemž dle mého názoru toto nastane zejména v případě, kdy se nechá správce zastoupit pro všechna právní jednání takzvanou generální plnou mocí, byť z logiky věci absolutně neplatnou, je beneficientovi odpovědný společně a nerozdílně, tedy solidárně, s takovým zástupcem ze všeho, co takový zástupce učinil.

K dalším základním povinnostem správce cizího majetku patří povinnost správce jednat nestranně, a to ve smyslu toho, že v případě, že správce spravuje majetek ve prospěch více beneficientů, musí jednat v zájmu všech a brát zřetel na všechny beneficienty bez rozdílu. V případě, že správce je současně sám beneficientem nesmí upřednostňovat své zájmy před zájmy ostatních beneficientů.[29]

V neposlední řadě je správce povinen též vést veškeré záznamy o své činnosti správce, respektive o spravovaném majetku, tento majetek nesmí smísit se svým majetkem, neboť by v případě například nemovitých věcí bylo velmi obtížné určit, který majetek má správce danému beneficientovi v případě, že jsou naplněny podmínky, vydat.[30]

29 Viz. § 1412 občanského zákoníku.
30 Viz. § 1414 občanského zákoníku.

3. Svěřenský fond

3.1. Pojem svěřenského fondu

Budeme – li hledat definici pojmu svěřenský fond v občanském zákoníku, zjistíme, že občanský zákoník žádnou obecnou, jednoduchou definici takového pojmu neobsahuje. Nicméně je možno jej označit za zvláštní druh správy cizího majetku. V tomto zvláštním druhu správy cizího majetku hovoříme o speciálním právním vztahu, který zakladatel zřídil inter vivos, tedy právním jednáním mezi živými osobami smlouvou nebo mortis causa, tedy právním jednáním pro případ smrti, zejména pak odkazem či závětí. Výsledkem takového právního jednání zakladatele je vyčlenění majetku ve vlastnictví zakladatele do správy jiné osoby – správce svěřenského fondu, přičemž tato osoba je pověřena hlavním úkolem, a to správou takto vyčleněného majetku ve prospěch třetí osoby – beneficienta, v případě svěřenského fondu obmyšleného nebo pro účel, který zakladatel určil ve svém výše popsaném právním jednání. Jedná se o institut vykazující strukturální znaky připomínající právnickou osobu se stěžejním rozdílem, a to, že svěřenský fond nemá právní subjektivitu. V této souvislosti však není možné označit svěřenský fond ani za závazkový vztah neboli soubor závazků správce vůči obmyšlenému, přestože svěřenský fond částečně nese i tyto znaky. Skutečnost, že se svěřenský fond řadí mezi absolutní majetková práva, jednoznačně napovídá tomu, že je nutné svěřenský fond vykládat jako zvláštní druh vlastnictví nebo držby. Tento názor však nezohledňuje specifický vztah správce a obmyšleného či obmyšlených v souvislosti se spravovaným majetkem a fakt, že se spravovaným majetkem jsou následně spojeny též dluhy. Jinými slovy svěřenský fond není ani právnickou osobou, ani závazkovým vztahem, ale ani vlastnictvím, přestože obsahuje prvky všech těchto institutů. Jak již z předchozích vět vyplývá, svěřenský fond je co do zařazení do určité právní oblasti velmi složitým institutem.[31]

Právní úpravu svěřenského fondu nalezneme zejména v ustanoveních § 1448 – 1474 občanského zákoníku, přičemž je však nutné podotknout, že tato ustanovení nejsou konečným výčtem těch ustanovení českých právních předpisů, se kterými se v případě hlubšího zkoumání fungování svěřenského fondu setkáváme. Velké množství ostatních ustanovení jiných právních předpisů

31 JOSKOVÁ, L. a PĚSNA, L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9, str. 107.

zasahuje do fungování svěřenského fondu taktéž, ať už jde například o předpisy daňové, nebo též předpisy o veřejných rejstřících atd.

3.2. Vznik svěřenského fondu

Proces vzniku svěřenského fondu lze dělit na dvě, respektive tři stádia. Tato stádia jsou vytvoření, zřízení a vznik svěřenského fondu, přičemž u těchto stádií můžeme konstatovat, že se prakticky jedná o obdobu stádií založení a vzniku u korporací. Svěřenský fond se vytváří okamžikem, kdy vlastník majetku, označován jako zakladatel, vyčlení majetek ze svého vlastnictví tak, že předmětný majetek svěří jiné osobě – správci smlouvou nebo pořízením pro případ smrti, aby jej za předem stanoveným účelem držel a spravoval a správce se zaváže takto vyčleněný majetek držet a spravovat.[32] Přestože se na první pohled může zdát, že z žádného právního předpisu nevyplývá omezení, o jaký majetek se jedná, vybral jsem v následujících odstavcích dvě omezení, a to zákonné a omezení smluvní. Lze konstatovat, že v daném případě se může jednat o majetek movitý i nemovitý. Se zákonným omezením okruhu vyčleněného majetku do svěřenského fondu se bude potýkat zakladatel nebo osoba, která má v úmyslu vložit střelné zbraně do svěřenského fondu.

Dle ustanovení § 8 zákona č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních) totiž platí, že, nabývat do vlastnictví může, s výjimkou dědění (§ 66), a držet nebo nosit zbraň nebo střelivo, pouze ten, kdo je držitelem zbrojního průkazu nebo zbrojní licence, pokud tento zákon nestanoví jinak. Z výše uvedeného tak vyplývá, že není možné, aby fyzická, či právnická osoba vložila zbraň do svěřenského fondu, neboť nabývat do vlastnictví zbraň může pouze ten, kdo je držitelem zbrojního průkazu nebo zbrojní licence. vzhledem k tomu, že svěřenský fond nemá právní subjektivitu a zákon o zbraních nevymezuje, že by se na svěřenský fond pro účely takového zákona hledělo jako na právnickou osobu, jako je tomu například v daňových předpisech, nemůže být ani držitelem zbrojního průkazu nebo zbrojní licence. Vyvstává však otázka, zda je možné vyčlenit do svěřenského fondu alespoň zbraně kategorie D, tedy zbraně, které lze nabýt i bez zbrojního průkazu, či zbrojní licence. Tuto otázku lze však opětovně snadno vyřešit nahlédnutím do § 15 odst. 1 zákona o zbraních, který uvádí, že nabývat do vlastnictví a držet zbraň kategorie D může vedle fyzické

32 Viz. § 1448 odst. 1 občanského zákoníku.

osoby pouze právnická osoba. Jak již bylo uvedeno výše, svěřenský fond právnickou osobou není.

Vzhledem k tomu, že správce svěřenského fondu není vlastníkem majetku, ale pouze jeho držitelem a správcem, není možné, aby jakákoliv osoba vložila zbraň do svěřenského fondu, a to ani v případě, kdyby byl správce svěřenského fondu držitelem zbrojního průkazu. V takovém případě by se jednalo o porušení ustanovení § 29 odst. 3 písm. a) zákona o zbraních, podle kterého nesmí držitel zbrojního průkazu skupiny A až E převést vlastnictví ke zbrani, střelivu nebo zakázanému doplňku zbraně na osobu, která k jejich držení není oprávněna, nebo je přenechat takové osobě. Obdobný zákaz takového převodu je též zakotven v ustanovení § 15 odst. 5 písm. c) zákona o zbraních podle kterého platí, že Držitel zbraně kategorie D nesmí převést vlastnictví ke zbrani kategorie D nebo střelivo do ní na osobu, která k jejich držení není oprávněna, nebo je přenechat takové osobě.

V daném případě nelze ani uvažovat nad možností udělení zbrojní licence svěřenskému fondu. Podle ustanovení § 31 zákona o zbraních je zbrojní licence veřejná listina, která právnickou osobu nebo fyzickou osobu opravňuje k nabývání vlastnictví a přechovávání zbraní nebo střeliva v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny zbrojní licence. Zákon o zbraních pak dále v ustanovení § 32 odst. 1 uvádí, že zbrojní licenci vydává příslušný útvar policie na základě žádosti podané fyzickou osobou nebo právnickou osobou. Jelikož svěřenský fond není právnickou osobou, nemůže zbrojní licenci získat, ani de facto nesplňuje základní podmínku pro podání žádosti o vydání zbrojní licence.

Domnívám se, že s ohledem na rozvoj svěřenských fondů dojde postupem času k úpravě zákona o zbraních tak, aby i svěřenský fond mohl nabývat zbraně a střelivo. Taktéž se domnívám, že by podmínky k nabytí zbraně mohl svěřenský fond splnit prostřednictvím správce. Bohužel v současné době neexistuje jednoznačná odpověď na to, zda lze takové podmínky splnit právě prostřednictvím správce.

Smluvní omezení nalezneme u bankovních účtů, kdy žádná banka neumožňuje změnu vlastníka bankovního účtu. Některé banky však nenabízejí ani bankovní účet založený svěřenským fondem (správcem).[36] Naopak v případě

trustu dle quebeckého občanského zákoníku žádné omezení vkládaného majetku nenalezneme. [33]

Za druhé stádium vzniku svěřenského fondu, jak už ostatně bylo nastíněno v předchozím odstavci lze považovat stádium zřízení svěřenského fondu, přičemž občanský zákoník stanoví, že svěřenský fond je zřízen v okamžiku, kdy svěřenský správce přijme pověření ke správě vyčleněného majetku.[34]

Posledním ze stádií vzniku svěřenského fondu je stádium nazvané jako vznik svěřenského fondu. Občanský zákoník stanoví, že svěřenský fond vzniká zápisem do evidence svěřenských fondů, a to u svěřenských fondů zřízených smlouvou – inter vivos.[35] V případě svěřenských fondů zřízených pro případ smrti – mortis causa vzniká svěřenský fond úmrtím zakladatele - zůstavitele a do evidence svěřenských fondů se zapíše po až po svém vzniku.[36]

K rozdělení na dvě, respektive tři stádia vzniku svěřenského fondu však nedošlo již účinností původního znění občanského zákoníku, tj. ode dne 1. ledna 2014, nýbrž až přijetím zákona č. 460/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a další související zákony. Jehož část upravující právní úpravu svěřenských fondů nabyla účinnosti až 1. ledna 2018. Lze tedy konstatovat, že od 1. ledna 2014 do 31. prosince 2017 znal český právní řád ve vztahu ke vzniku svěřenského fondu pouze jediné stádium, a to stádium vzniku, přičemž ke vzniku svěřenského fondu docházelo již přijetím správy vyčleněného majetku ze strany správce svěřenského fondu.[37] Svěřenský fond se do žádné evidence nezapisoval, neboť žádná taková evidence neexistovala. Správce svěřenského fondu, respektive zakladatel či obmyšlení prokazovali existenci svěřenského fondu pouze předmětnými listinami. Takový právní stav je dle mého názoru velmi netransparentní a nevěrohodný.

Dle mého názoru se však stádia vytvoření a zřízení svěřenského fondu svým smyslem a obsahem naprosto překrývají a současné zakotvení těchto dvou pojmů do české právní úpravy vzniklo použitím nevhodného označení, respektive

33 CLAXTON, J. B., Studies on the Quebec Law of Trust, Toronto, Thomson Carswell, 2005, str. 59.
34 Viz. § 1451 odst. 1 občanského zákoníku.
35 Viz. § 1451 odst. 2 občanského zákoníku.
36 Jednotlivá vyjádření dvou oslovených českých bank jsou k nahlédnutí v Přílohách č. 1 – č. 2 této diplomové práce.
37 Viz. § 1451 odst. 1 občanského zákoníku ve znění od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2017.

nesjednocením pojmosloví ze strany zákonodárce. Vyložíme-li si předmětná ustanovení, a to ustanovení § 1448 odst. 1 občanského zákoníku a ustanovení § 1451 odst. 1 občanského zákoníku zjistíme, že přijetím správy vyčleněného majetku ze strany správce svěřenského fondu dojde současně k vytvoření i zřízení svěřenského fondu. Zákonodárce tak pravděpodobně opomenul změnit též pojmosloví v ustanovení § 1448 odst. 1 občanského zákoníku.

Přijetím zákona číslo 460/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a další související zákony, došlo též k vytvoření evidence svěřenských fondů, a to změnou zákona č. 304/2013 Sb., zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů. Tato evidence slouží k vytvoření přehledu svěřenských fondů, jako i ke snadnému identifikování osob zapojených do svěřenského fondu. Důvodová zpráva k zákonu č. 460/2016 Sb., pak jako důvod vytvoření evidence svěřenských fondů uvádí následující:

„*V reakci na naléhavé připomínky Ministerstva financí, Ministerstva vnitra a Vrchního státního zastupitelství v Praze se navrhuje zavedení evidence svěřenských fondů především z důvodu jejich netransparentní vlastnické struktury a vysokého potenciálu zneužití především k legalizaci výnosů z trestné činnosti.*

Jelikož stávající úprava svěřenského fondu výrazně snižuje riziko odhalení odpovědných osob, může svěřenský fond sloužit jako spolehlivý nástroj legalizace výnosů z trestné činnosti. Rizika praní špinavých peněz nejsou eliminována zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, v platném znění, resp. někdejší směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu, kterou zákon provádí. O tom, že v současné podobě není tato úprava s to zaručit dostatečnou transparentnost vztahů v rámci svěřenských fondů a efektivně vynucovat plnění notifikační povinnosti svěřenským správcem, svědčí i to, že za účelem stanovení přísnějších pravidel byla přijata nová směrnice Evropského parlamentu a Rady 2015/849/EU ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES

Zřízení svěřenského fondu ve stávající podobě umožňuje zakladateli a beneficientům fondu zůstat v anonymitě. Nic na tom nemění ani skutečnost, že zákon předepisuje svěřenskému fondu mít statut vydaný zakladatelem ve formě veřejné listiny (§ 1452 odst. 1 a 3). Statut totiž není předmětem žádné evidence. Byť bude osoba zakladatele z listiny statutu seznatelná (§ 1452 odst. 1), kvůli faktické nedostupnosti listiny zůstane veřejnosti přesto skryta. Předpokladem dohledání listiny je identifikace notáře, který ji sepsal a u něhož je uložena, což bude zpravidla úkol nadmíru obtížný i pro orgány činné v trestním řízení."

Nutno však podotknout, že před zakotvením evidence svěřenských fondů vznikly již desítky svěřenských fondů, které logicky do takové evidence zapsané nebyly, a tak by po vzniku evidence svěřenských fondů nemohly existovat. Zákonodárce tak musel vyřešit změnu pojmosloví, respektive posunutí okamžiku vzniku svěřenského fondu, který navázal právě na zápis do evidence svěřenských fondů a zajistit zápis již vzniklých svěřenských fondů, což se mu podařilo tím, že stanovil povinnost zápisu svěřenského fondu do šesti měsíců ode dne účinnosti zákona č. 460/2016 Sb., tj. do 1. 6. 2018. V případě, že svěřenský správce nepodá v této lhůtě návrh na zápis do evidence svěřenských fondů, zanikne správa svěřenského fondu, respektive zanikne svěřenský fond. [38]

Obdobné podmínky pak zákonodárce stanovil v případě obmyšlených, kdy stanovil shodnou lhůtu pro jejich zápis do evidence svěřenských fondů. V případě nedodržení lhůty zaniklo právo obmyšlených nebo způsob určení obmyšlených.[39]

3.3. Podstatné náležitosti svěřenského fondu

Pro to, aby mohl svěřenský fond vzniknout, existovat a fungovat je zapotřebí splnit určité podmínky, které jsme si nastínili v předchozí podkapitole. Pro řádné fungování svěřenského fondu, a proto, aby svěřenský fond mohl být fondem je nutné, aby splňoval podstatné náležitosti, které zákon k jeho existenci vyžaduje. Tyto podstatné náležitosti můžeme též rozdělit do dvou kategorií, a to do kategorie listin potřebných pro vznik a listin potřebných pro fungování svěřenského fondu.

38 Viz. čl. II - přechodná ustanovení odst. 3 zákona č. 460/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a další související zákony.

39 Viz. čl. II - přechodná ustanovení odst. 4 zákona č. 460/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a další související zákony.

Za dokumenty potřebné pro vznik svěřenského fondu můžeme označit dokumenty, které mají za následek zřízení, respektive vznik svěřenského fondu. V závislosti na způsobu zřízení svěřenského fondu jsou těmito dokumenty pořízení pro případ smrti, v případě svěřenského fondu zřízeného mortis causa a smlouva mezi zakladatelem a správcem v případě svěřenského fondu zřízeného inter vivos.

Pořízením pro případ smrti v českém právním řádu rozumíme závěť, dědickou smlouvu nebo dovětek.[40] Závěť chápeme jako odvolatelné, jednostranné jednání budoucího zůstavitele, kterým projevuje svou vůli, jakým způsobem má být po jeho smrti naloženo s jím vlastněným majetkem. K tomuto jednání není zapotřebí souhlasu žádné další osoby, přičemž za předpokladu, že budoucí zůstavitel svým projevem vůle nezkrátí povinný díl oprávněných dědiců, může tuto svou vůli projevit ohledně celého svého majetku. Dovětkem pak zůstavitel nařizuje odkaz, podmínku nebo příkaz odkazovníku nebo dědici. Pro závěť či dovětek je vyžadováno vydání takovéto listiny buď jako soukromé listiny nebo listiny veřejné, přičemž i zde nalezneme určité formální zásady. V zákonem stanovených případech lze listinu nahradit též ústním projevem.

Co se týče závěti a dovětku jako soukromé listiny zákon stanoví, že takovéto právní jednání musí být provedeno (i) v případě listiny beze svědků zůstavitel sepíše závěť či dovětek vlastní rukou a vlastní rukou jí i podepíše[41]; (ii) v případě závěti či dovětku, kterou zůstavitel nepsal vlastní rukou pak musí tuto listinu vlastní rukou podepsat a před dvěma svědky současně přítomnými prohlásit, že listina obsahuje jeho vůli[42]; (iii) v případě nevidomého zůstavitele nadiktuje takový zůstavitel svou vůli jednomu ze tří svědků, který ji zapíše, následně svědek, který tuto vůli nezaznamenával ji přečte a zůstavitel potvrdí, že se jedná o jeho vůli[43]; (iv) v posledním případě, kdy je zůstavitel jinak smyslově postižený a nemůže-li číst nebo psát, pak se postupuje obdobně jako v předchozím případě s tím rozdílem, že takové tlumočení svědků zůstavitelovi vůle probíhá jiným dorozumívacím prostředkem, který musí ovládat všichni svědci, tento postup musí být v závěti uveden.[44] Zákon dále stanoví, že svědky nemohou být

40 Viz. § 1491 občanského zákoníku.
41 Viz. § 1533 občanského zákoníku.
42 Viz. § 1534 občanského zákoníku.
43 Viz. § 1535 odst. 1 občanského zákoníku.
44 Viz. § 1535 odst. 2 a § 1536 občanského zákoníku.

osoby, kterým je v závěti něco odkazováno, či jsou povoláváni za dědice, či osoby těmto osobám blízké.[45] Tento zákaz však neplatí absolutně, nýbrž jej lze porušit v případě, že takovou část zůstavitel napíše vlastní rukou nebo o ní svědčí alespoň tři osoby.[46]

Co se týče závěti či dovětku ve formě veřejné listiny, pak platí, že osoba, která se zůstavitelem sepisuje veřejnou listinu je povinna zkontrolovat, zda se projev zůstavitelovi vůle děje s rozvahou, vážně a bez donucení.[47]

Dědickou smlouvu chápeme jako dvoustranné právní jednání, kdy budoucí zůstavitel uzavře smlouvu s jinou osobou. Tuto osobu nebo osobu třetí povolává za dědice nebo odkazovníka a tato osoba zároveň svou pozici dědice nebo odkazovníka přijímá. Zároveň platí, že dědická smlouva musí být vždy ve formě veřejné listiny a smí být sepsána jen ohledně tří čtvrtin pozůstalosti.[48]

Zakladatel je tedy povinen dodržet zákonem stanovené formy pro pořízení pro případ smrti, aby takové jeho jednání mělo za následek vzniku svěřenského fondu po jeho smrti. Přičemž platí, že zakladatel je též povinen respektovat práva nepominutelných dědiců.[49]

Domnívám se, že i v případě nerespektování nepominutelných dědiců by v konečném důsledku došlo pouze ke vzniku pohledávky nepominutelných dědiců za nově vzniklým svěřenským fondem. Tato situace by pravděpodobně měla za následek ztíženou pozici svěřenského správce, v případě, že by v majetku svěřenského fondu nebylo dostatečné množství finančních prostředků k výplatě těchto dědiců. V žádném případě by však dle mého názoru nedošlo ke vzniku překážky, která by jakýmkoli způsobem bránila právnímu vzniku fondu.

Druhým dokumentem jako podstatnou náležitostí vzniku svěřenského fondu je smlouva mezi zakladatelem a budoucím správcem svěřenského fondu, přičemž taková smlouva bude uzavírána těmito osobami v případě zřízení svěřenského fondu inter vivos, tedy za doby trvání života zakladatele. V případě

45 Viz. § 1540 odst. 1 občanského zákoníku.
46 Viz. § 1540 odst. 2 občanského zákoníku.
47 Viz. § 1538 občanského zákoníku.
48 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 398.
49 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0. str, 398.

takové smlouvy bude zapotřebí, aby tato smlouva obsahovala (i) označení stran, tedy označení zakladatele, popřípadě zakladatelů[50] a označení osoby správce, popřípadě správců svěřenského fondu; (ii) majetek, jež má být vyčleněn z vlastnictví zakladatele; (iii) stanovení účelu správy vyčleněného majetku; (iv) projev vůle správce, popřípadě správců vyčleněný majetek držet a spravovat.[51]

Zatímco jedna odborná literatura[52] uvádí, že použití pojmu smlouva ve vztahu k právnímu jednání, která dává za vznik zřízení svěřenského fondu není na místě, neboť z povahy svěřenského fondu, respektive jeho předlohy podle quebeckého trustu vyplývá, že takové právní jednání nemůže být smlouvou, jelikož smlouvu jako takovou lze měnit, avšak v případě trustu takové změny nejsou přípustné, druhá odborná literatura[53] se obecně přiklání k tomu, že změna smlouvy, respektive statutu, o kterém bude pojednáváno níže je možná za předpokladu, že si tuto možnost zakladatel vyhradí.

Posledním dokumentem, který je zapotřebí pro správné fungování svěřenského fondu je jeho statut. Ustanovení § 1452 odst. 2 občanského zákoníku stanoví, že statut svěřenského fondu obsahuje alespoň:

„*a) označení svěřenského fondu,*

b) označení majetku, který tvoří svěřenský fond při jeho vzniku,

c) vymezení účelu svěřenského fondu,

d) podmínky pro plnění ze svěřenského fondu,

e) údaj o době trvání svěřenského fondu; není-li uvedena, platí, že fond byl zřízen na dobu neurčitou,

50 Osoba zakladatele nemusí být pouze jediná osoba, nýbrž je přípustné, aby zakladateli svěřenského fondu byly například manželé, kteří vyčleňují majetek ze společného jmění manželů, ostatně stejný názor zastává i odborná literatura – SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 401.

51 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 393.

52 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 393.

53 PIHERA, V. a RONOVSKÁ, K. Fundační principy a hranice jejich flexibility. K otázce možnosti dodatečných změn podmínek fungování svěřenských fondů a fundací, Právník. 2018, roč. 157, č. 9, str. 705-722.

f) má-li být ze svěřenského fondu plněno určité osobě jako obmyšlenému, určení této osoby, nebo způsobu, jak bude obmyšlený určen, a

g) počet svěřenských správců a způsob jejich jednání."

Přičemž platí, že označení svěřenského fondu musí obsahovat jeho účel a nést též slovní spojení „svěřenský fond." V praxi se tak můžeme setkávat s názvy jako „Svěřenský fond ve prospěch spoření pro Josefa 201861"[54], či například „Soukromý svěřenský fond JS."[55] Takto nazvané fondy budou bezpochyby naplňovat i požadavek obsahu účelu v jeho názvu.[56]

Co se týče účelu svěřenského fondu, český právní řád zná pro svěřenský fond dva účely, a to účel veřejně prospěšný a účel soukromý. V případě svěřenského fondu zřízeného za soukromým účelem platí, že takový svěřenský fond může být zřízen nejdéle na 100 let. Přestože přímo ze zákona toto omezení doby trvání nevyplývá napřímo, je dle mého názoru jednoduché jej dovodit. Platí totiž, že v případě svěřenského fondu zřízeného za soukromým účelem zaniká právo na plody a užitky nejpozději uplynutím 100 let ode dne vzniku soukromého svěřenského fondu[57] a současně též vzniká právo na plnění ze soukromého svěřenského fondu nejpozději po uplynutí 100 let ode dne zřízení takového fondu.[58] Jednoduchým, logickým výkladem je možné dojít k závěru, že jestliže právo na užitky zanikne, není možné takové užitky v roli obmyšleného čerpat, čímž prakticky zaniká smysl, pro který je takový svěřenský fond zpravidla zřízen. Obmyšlenému sice vzniká pouze právo na majetek, nikoli povinnost se takového majetku bezodkladně dožadovat, nicméně je více než pravděpodobné, že obmyšlený se v případě vzniku jeho práva na plnění takového práva bude dožadovat, neboť v opačném případě nebude oprávněn čerpat z daného majetku plody a užitky. Tyto přírůstky tak budou zvyšovat majetek ve svěřenském fondu jako takový.

Obecně k obmyšleným lze dodat, že osoba, která se stane obmyšlenou ze svěřenského fondu může nabýt dva typy práva. Prvním z těchto dvou typů práv je právo na plody a užitky z majetku svěřenského fondu. O takový případ se bude

54 Názvy soukromých svěřenských fondů byly vybrány namátkou z evidence svěřenských fondů dostupné on-line: https://isesf.justice.cz/evidence-vyhledavani.
55 Tamtéž.
56 Viz. § 1450 občanského zákoníku.
57 Viz. § 1460 odst. 2 občanského zákoníku.
58 Viz. § 1460 odst. 1 občanského zákoníku.

jednat například v okamžiku, kdy obmyšlenému, který nese takovéto právo bude vyplácen zisk z nájmu nemovitostí vyčleněných do svěřenského fondu.[59] Druhým typem práva, které je osoba obmyšleného oprávněna nabýt je právo na majetek ze svěřenského fondu. O takový typ se bude jednat například v okamžiku, kdy bude osoba obmyšleného oprávněna nabýt vlastnické právo k nemovitostem vyčleněným do svěřenského fondu.[60] Ke způsobu určení obmyšlených lze dále dodat, že právo pro jmenování obmyšlených nese zakladatel, jestliže se však takového práva nevzdá, a to tím, že ve statutu určí jinou osobu, která toto právo za něj převezme nebo jiný odlišný způsob jmenování obmyšlených.[61] Obecně platí, že nevyužije-li zakladatel práva na jmenování obmyšlených, přebírá takové právo správce svěřenského fondu. V případě veřejně prospěšného fondu zákon o povinnosti zakladatele určit alespoň okruh osob, ze kterých má správce jmenovat obmyšlené mlčí, zatímco v případě soukromého fondu je jednou z povinností zakladatele určit alespoň okruh osob, ze kterých má správce svěřenského fondu obmyšleného jmenovat. Dle mého názoru postačí, jestliže zakladatel určí okruh obmyšlených například obecnou formulací typu „správce svěřenského fondu jmenuje obmyšlené z okruhu příbuzných zakladatele.“[62]

Co se týče osoby správce svěřenského fondu, zde je nutné podotknout, že funkce správce svěřenského fondu může být zatížena mnohostí správců, avšak je zapotřebí dodržet zákonné podmínky pro jejich mnohost. Zákonná úprava výslovně počítá s mnohostí správců v okamžiku, kdy je jedním ze správců zakladatel nebo osoba, která je současně též obmyšleným. V takové situaci je zapotřebí, aby společně s takovým správcem vykonávala funkci správce svěřenského fondu též třetí osoba a aby tato třetí osoba jednala v právním jednání se správcem, který je současně též zakladatelem nebo obmyšleným společně.[63] Osobou správce svěřenského fondu může být každý svéprávný člověk. V případě právnické osoby umožňuje právní úprava výkon této funkce pouze právnické

59 Viz. § 1457 odst. 4 občanského zákoníku.
60 Tamtéž.
61 Viz. § 1457 odst. 1 občanského zákoníku.
62 Viz. § 1457 odst. 2 občanského zákoníku.
63 Viz. § 1454 občanského zákoníku.

osobě, která je zároveň investiční společností.[64] Téma svěřenského správce bude více rozebráno v následujících kapitolách.

64 JOSKOVÁ, L. NOZ V PRAXI: SPRÁVA SVĚŘENSKÉHO FONDU, Bulletin advokacie, publikováno dne 30.09.2014, [cit. 04.6.2019]. Dostupné online: http://www.bulletin-advokacie.cz/noz-v-praxi-sprava-sverenskeho-fondu?browser=full.

4. Správce svěřenského fondu

4.1. Základní předpoklady pro výkon funkce svěřenského správce

Jak již bylo uvedeno výše, podle ustanovení § 1454 občanského zákoníku platí, že osobou, která bude vykonávat funkci svěřenského správce může být každý svéprávný člověk nebo právnická osoba, stanoví-li tak zákon. Okruh právnických osob je však značně omezen, když takovou právnickou osobou může být pouze investiční společnost, nad kterou v době její existence dohlíží Česká národní banka, která takové investiční společnosti též vydá licenci.

Svéprávností se rozumí způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat), a to ve smyslu ustanovení § 15 odst. 2 občanského zákoníku. Takové svéprávnosti (plné svéprávnosti) fyzická osoba dosahuje zletilostí, tedy dovršením osmnáctého roku věku. Existuje však možnost nabytí plné svéprávnosti, a to rozhodnutím soudu, kterým se fyzické osobě svéprávnost přizná.[65]

Přestože příslušná úprava vychází pouze z povinnosti svěřenského správce být svéprávný (v případě fyzické osoby), je dle mého názoru zapotřebí zkoumat dané předpoklady pro výkon této funkce rozsáhleji. Fyzická osoba bude mimo svéprávnost povinna též nenaplňovat podmínky, při jejichž naplnění by správa cizího majetku, ostatně kterou se v mnoha ohledech řídí i správa svěřenského fondu, zanikla.[66]

Svěřenský správce vyjma svéprávnosti musí souhlasit se svým jmenováním do funkce správce svěřenského fondu. Vedle toho nesmí být svěřenský správce v úpadku, respektive příslušný soud jeho úpadek neosvědčil. Za okamžik osvědčení úpadku lze považovat okamžik nabytí právní moci rozhodnutí insolvenčního soudu o úpadku fyzické osoby, která má v úmyslu vykonávat funkci svěřenského správce. Toto rozhodnutí je výsledkem celého řízení, v jehož rámci je poměrně přísně zkoumáno, zda-li je daná fyzická osoba, v úpadku nebo že jí takový úpadek hrozí.

65 Viz. § 30 občanského zákoníku.

66 JOSKOVÁ, L. a PĚSNA, L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9, str. 13.

Úpadkem se rozumí situace, ve které má osoba, o jejímž úpadku je rozhodováno,

(i) více věřitelů a

(ii) peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a

(iii) tyto závazky není schopna plnit, [67]

přičemž se má zato, že osoba není schopna plnit své závazky jestliže

(i) zastavila platby podstatné části svých peněžitých závazků, nebo

(ii) je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo

(iii) není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí, nebo

(iv) nesplnil povinnost předložit seznamy uvedené v § 104 odst. 1, kterou mu uložil insolvenční soud.[68]

Těmito seznamy jsou

(i) seznam svého majetku včetně svých pohledávek s uvedením svých dlužníků (dále jen "seznam majetku"),

(ii) seznam svých závazků s uvedením svých věřitelů (dále jen "seznam závazků"), nespojil-li s insolvenčním návrhem návrh na povolení oddlužení,

(iii) seznam svých zaměstnanců,

(iv) listiny, které dokládají úpadek nebo hrozící úpadek.[69]

Přestože odborná literatura[70] uvádí, že: „*Cílem tohoto požadavku je zamezit, aby funkci svěřenského správce převzala osoba, která prokazatelně není schopna se náležitě postarat o svůj vlastní majetek.*“ Zákon toto omezení nikterak

67 Viz. § 3 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).
68 Viz. § 3 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).
69 Viz. § 104 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).
70 JOSKOVÁ, L. a PĚSNA, L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9, str. 13.

nevztahuje na osvědčení o úpadku, který byl v následném řízení odstraněn. Lze tedy konstatovat, že v případě, že dané fyzické osobě skončí insolvenční řízení a insolvenční soud vydá rozhodnutí o osvobození dlužníka od placení pohledávek ve smyslu § 414 insolvenčního zákona, může tato fyzická osoba vykonávat funkci správce svěřenského fondu prakticky od následujícího dne, což je dle mého názoru v rozporu s výše uvedeným , citovaným cílem odborné literatury.

4.2. Způsoby vzniku funkce svěřenského správce

V případě vzniku svěřenského fondu smlouvou, tedy za života zakladatele je jediným možným způsobem prvního jmenování svěřenského správce jmenování zakladatelem v této smlouvě, přičemž jak bude osvědčeno níže přijetí správy svěřenským správcem má za následek zřízení svěřenského fondu.[71]

V případě vzniku svěřenského fondu pořízením pro případ smrti můžou vyvstat v zásadě tři základní situace:

(i) Svěřenský správce, kterého zakladatel určil ve svém pořízení pro případ smrti přijme tuto funkci v okamžiku, kdy nastanou účinky pořízení pro případ smrti, pak se tato osoba stává svěřenským správcem bez dalšího;

(ii) zakladatel ve svém pořízení pro případ smrti určí svěřenského správce, který tuto správu nepřijme; a

(iii) zakladatel ve svém pořízení pro případ smrti neurčí svěřenského správce;

v situacích uvedených v bodech (ii) a (iii) jej na návrh osoby s právním zájmem jmenuje soud.[72]

Občanský zákoník pamatuje též na situace, kdy zanikne funkce svěřenského správce osobě, jež jí vykonává v průběhu existence svěřenského fondu. Způsoby zániku funkce správce svěřenského fondu budou rozebrány v následující kapitole. V této souvislosti je však nutné podotknout již nyní, že zánikem funkce svěřenského správce nezaniká svěřenský fond, tedy pouze za předpokladu, že okamžik zániku svěřenského fondu není statutem vázána na tuto podmínku.

71 Viz. § 1448 a § 1451 občanského zákoníku.
72 Viz. § 1455 odst. 2 občanského zákoníku.

Základním stavebním kamenem pro určení způsobu nebo způsobů jmenování svěřenského správce za doby trvání svěřenského fondu je statut svěřenského fondu, jehož sestavování je poznamenáno velmi vysokou mírou autonomie vůle zakladatele. Jinými slovy a s trochou nadsázky si zakladatel může ve statutu určit prakticky vše dle své libovůle, jestliže však toto určení neodporuje zákonu či dobrým mravům a je-li toto určení splnitelné.[73]

Těmi vůbec nejčastějšími způsoby jmenování svěřenského správce za doby existence svěřenského fondu může být:

(i) Jmenování zakladatelem, přičemž tento způsob jmenování výslovně předpokládá občanský zákoník, jedná se tedy o situaci, ve které v případě, že zanikne funkce svěřenského správce dosavadnímu správci jmenuje jeho nástupce sám zakladatel, tento způsob jmenování bude možný i v případě, že statut svěřenského fondu nebude jmenování dalších správců upravovat.

(ii) Jmenování svěřenským správcem, jemuž zaniká funkce. Tento a další způsoby již předpokládají, že budou přímo uvedeni ve statutu svěřenského fondu. V některých případech může být právě tento způsob nejvhodnějším, neboť kdo jiný než právě svěřenský správce, který doposud spravoval svěřenský fond má největší přehled o tom, která osoba by jej mohla zastoupit. Nicméně nevhodnost tohoto způsobu jmenování spatřuje odborná literatura zejména v možnosti zastření nekalých praktik dosavadního svěřenského správce.

(iii) Jmenování obmyšlenými. Jak již bylo mnohokráte opakováno svěřenský fond primárně slouží ke správě majetku ve prospěch obmyšlených. Lze tedy konstatovat, že tento způsob jmenování svěřenského správce by měl docílit co nejlepší naplnění zájmů obmyšlených, když právě k jejich rukám je poskytnuta možnost vybrat si osobu, ve kterou vloží svou důvěru.

(iv) Jmenování rodinnou radou. Velké množství svěřenských fondů zřízených za soukromým účelem, zpravidla za účelem správy rodinného majetku zřizuje ve statutu tzv. rodinnou radu, což je

73 JOSKOVÁ, L. a PĚSNA, L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9, str. 115.

skupina osob v příbuzenstvu, která dohlíží na fungování svěřenského fondu a mnohdy udílí pokyny svěřenskému správci namísto obmyšlených.

(v) Jmenování třetí osobou. Zakladatel může ve statutu určit též osobu odlišnou od všech osob zúčastněných na svěřenském fondu, aby v případě potřeby jmenovala správce.

(vi) Jmenování soudem. Přestože tato varianta přichází v úvahu, v okamžiku kdy, ostatně jak uvádí občanský zákoník, není nový svěřenský správce jmenován způsobem uvedeným ve statutu, rozhodne soud na návrh oprávněné osoby o jmenování svěřenského správce. Lze tedy říci, že tato situace nastane až po vyčerpání všech případných možností jmenování správce, nicméně se domnívám, že lze výslovně ve statutu uvést jmenování správce soudem jako prvotní variantu jmenování.[74]

Všechny tyto varianty spojuje jedna vlastnost, a to, že budoucí svěřenský správce se svým jmenováním musí souhlasit.

Co se týče formy, kterou má být jmenování provedeno lze konstatovat, že do doby před vznikem evidence svěřenských fondů postačilo jmenování ústní formou, neboť zákon explicitně neurčuje tuto formu. Od vzniku evidence svěřenských fondů však bude zapotřebí učinit toto jmenování nejméně v prosté písemné formě, neboť dle ust. § 65d odst. e) zákona o veřejných rejstřících platí, že do evidence svěřenských fondů se ke svěřenskému fondu zapisují též údaje o svěřenském správci a tyto údaje musí být osvědčeny podle § 19 příslušnými listinami.

4.3. Mnohost svěřenských správců

Právní úprava svěřenského fondu umožňuje, aby svěřenský fond měl hned několik svěřenských správců najednou, ba dokonce v některých situacích výslovně takovou variantu požaduje.

74 Členění převzato z JOSKOVÁ, L. a PĚSNA, L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9, str. 117-118.

V případě mnohosti svěřenských správců se jedná o společnou správu. Právní úpravu společné správy lze nalézt v ustanoveních § 1428-1431 občanského zákoníku. Pravidla této společné správy jsou poměrně jednoduchá. Platí, že rozhodování společných správců se děje tak, že je zapotřebí ke každému rozhodnutí hlasování, zákon zakotvuje vyvratitelnou domněnku toho, že se má za to, že každý správce má jeden hlas[75]. Na základě takového hlasování pak platí, že v případě společné správy je rozhodováno a jednáno většinou hlasů. Jak se již v případě zkoumání právní úpravy svěřenského fondu opakovaně potvrdilo, téměř nic neplatí vždy. I zde zákon stanovuje výše popsané fungování společné správy pro případ, že smlouva nebo zákon nestanoví jinak. Pojem smlouva bude v naší situaci nahrazen statutem.[76]

Statut tak v praxi může určit, že každý svěřenský správce má různou váhu svého hlasu, nebo, že každý správce bude oprávněn samostatně jednat a rozhodovat o určitém odvětví spravovaného majetku. Dovedu si tak představit, že svěřenský fond bude mít například dva svěřenské správce, z nichž jeden bude rozhodovat o movitých a druhý o nemovitých věcech.

Jestliže statut rozdělil takováto oprávnění do rukou více správců, zapíše se dle § 65d písm. f) zákona o veřejných rejstřících počet svěřenských správců a způsob jakým jednají.

Opačnou situací je případ, kdy osoba v pozici zakladatele a/nebo obmyšleného je svěřenským správcem. V takové situaci zákon[77] výslovně požaduje, aby společně s takovýmto správcem byla jmenována třetí osoba, přičemž za takovou osobu se považuje osoba jinak nezúčastněná na svěřenském fondu. Tito správci pak jednají vždy společně.[78]

Mnohost správců s sebou však nese úskalí například v okamžiku povinnosti zápisu majetku vyčleněného do svěřenského fondu, který podléhá zápisu do veřejného seznamu. Domnívám se, že v takovém případě jsou v zásadě dvě varianty. První variantou každého správce jako vlastníka podílu na vyčleněném majetku s dovětkem „svěřenský správce“ o velikosti určeného podle

75 Viz. § 1428 občanského zákoníku.
76 JOSKOVÁ, L. a PĚSNA, L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9, str. 122.
77 Viz. § 1454 občanského zákoníku.
78 JOSKOVÁ, L. a PĚSNA, L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9, str. 122.

počtu svěřenských správců daného svěřenského fondu. Vhodnější možností je dle mého názoru zakotvení způsobu zápisu takového majetku přímo ve statutu. Zakladatel by tak měl pravděpodobně určit který svěřenský správce bude ve veřejných rejstřících zapsán jako vlastník vyčleněného majetku.

4.4. Zánik funkce svěřenského správce

Protipólem vzniku funkce svěřenského správce je samozřejmě zánik této funkce. Tak jako vznikat může různými způsoby, pro zánik uvedu také několik statutem nastavitelných variant. Obecně lze rozdělit typy zániku do dvou kategorií, a to zánik funkce způsobený ve sféře svěřenského správce a zánik funkce mimo jeho přičinění. Důležitou poznámkou v této souvislosti je, že zánik funkce nemá (v případě, že statut svěřenského fondu nestanoví opak) vliv na existenci svěřenského fondu.

Se zánikem funkce svěřenského správce jsou dále spojeny velmi důležité povinnosti, které nalezneme v obecných ustanoveních občanského zákoníku o skončení správy cizího majetku.

Svěřenský správce je povinen (i) při skončení správy učinit vše, co je nutné nebo nezbytné k zamezení ztráty obmyšleného, resp. svěřenského fondu; (ii) předat jím spravovaný majetek jeho nástupci a (iii) předat obmyšlenému, novému svěřenskému správci a té osobě, která ho svěřenským správcem jmenovala (jak již bylo popsáno výše tato osoba nemusí být vždy zakladatel svěřenského fondu) vyúčtování a inventář.[79] Proti tomuto inventář může obmyšlený nebo osoba, která má na dané věci právní zájem, namítnout nesprávnost inventáře v jakékoli jeho položce a/nebo žádat sestavení nového inventáře. Zákon stanoví též vyvratitelnou domněnku, že se má za to, že majetek uvedený v inventáři je v okamžiku vyhotovení takového inventáře v dobrém stavu.[80]

Jediným způsobem zániku funkce svěřenského správce projevem jeho svobodné vůle je odstoupení svěřenského správce z této funkce. K odstoupení svěřenského správce může dojít pouze aktivním právním jednáním svěřenského správce.

79 JOSKOVÁ, L. a PĚSNA, L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9, str. 99.
80 Viz. § 1425 občanského zákoníku.

Naopak zánik funkce, který je na vůli svěřenského správce nezávislý, tedy nastává bez jeho přičinění, může mít mnoho podob. Vycházeje z § 1455 odst. 1 občanského zákoníku platí, že svěřenského správce odvolává zakladatel, není-li ve statutu určen způsob odlišný. Tato terminologie opětovně dokládá variabilitu statutu svěřenského fondu a v rámci autonomie vůle umožňuje stanovení prakticky jakéhokoliv způsobu zániku funkce svěřenského fondu bez jeho právního jednání. Taktéž je třeba uvést, že k zániku funkce může dojít i jiným způsobem než odvoláním.

Níže uvádím nejčastější myslitelné způsoby takového zániku funkce.

(i) **Odvolání** - Jak již bylo zmíněno výše, svěřenského správce odvolává zakladatel, není-li ve statutu svěřenského fondu takové právní jednání oprávněna činit jiná osoba. Obecně lze říci, že nemusí být dán důvod k odvolání svěřenského správce z jeho funkce a takové odvolání lze učinit i bez udání důvodu. Domnívám se však, že statut svěřenského fondu může podmínky odvolání stanovit, ba dokonce navázat účinnost odvolání svěřenského správce na souhlas s odvoláním správce z jeho strany. Otázkou však zůstává, zda není takovéto nastavení v rozporu s dobrými mravy. V praxi jsem se však již s touto formou setkal a ani notář, ani jiná státní instituce nikterak nenamítala jeho rozpor se zákonnou úpravou.

(ii) **Odvolání obmyšleným** – Velmi praktickou konstrukcí odvolání správce je předání oprávnění odvolat svěřenského správce do rukou obmyšleného. Vzhledem k tomu, že vyčleněný majetek má být spravován ve prospěch právě obmyšleného, je obmyšlený osobou, jehož zájmy plně závisí na postupech a způsobech výkonu funkce svěřenského správce. Měl by to být tedy právě on, kdo bude rozhodovat o odvolání svěřenského správce. Samozřejmě lze toto právo svěřit jak všem obmyšleným společně, tak každému zvlášť, či pouze vybranému obmyšlenému.

(iii) **Odvolání rodinnou radou -** Důvody svěření této pravomoci do rukou rodinné rady prakticky kopírují argumentaci uvedenou u jmenování svěřenského správce rodinnou radou popsanou výše.

(iv) **Odvolání třetí osobou** – Statut může též určit, že svěřenského správce může odvolat třetí osoba odlišná od všech subjektů svěřenského fondu.

(v) **Smrtí svěřenského správce** – I tato okolnost nastane zpravidla bez přičinění svěřenského správce.

(vi) **Odvolání soudem** – jak napovídá ustanovení § 1466 odstavec 1 občanského zákoníku, svěřenského správce ze své funkce může odvolat též soud, a to na návrh osoby, která prokáže na takovém odvolání svůj právní zájem. Zpravidla se bude jednat o osoby zúčastněné na svěřenském fondu, tedy zakladatele, obmyšleného, či rodinnou radu atd.

(vii) **Omezení svéprávnosti –** jestliže soud omezí osobu, která vykonává správu svěřenského fondu na jeho svéprávnosti, má to také za následek zánik jeho funkce. Jedná se o ochranu osob zúčastněných na svěřenském fondu, neboť je evidentní, že osoba, která nemůže nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem, nemůže ani rozumně spravovat svěřenský fond.

(viii) **Úpadek –** Dalším důvodem zániku funkce svěřenského správce je osvědčení úpadku správce, tento okamžik nevychází přímo z úpravy správy svěřenského fondu, nýbrž z obecné zákonné úpravy správy cizího majetku. Je nemyslitelné, aby osoba, jež nebyla schopna hospodařit se svým majetkem takovým způsobem, aby se úpadku vyhnula, ba dokonce, aby jí prosperoval, spravovala svěřenský fond.[81]

(ix) **Uplynutím doby –** dle mého názoru nic nebrání tomu, aby byl svěřenský správce jmenován pouze na určité funkční období, uplynutím této doby jeho správa zanikne.

(x) **Zánikem svěřenského fondu –** Zanikne-li svěřenský fond např. splněním účelu svěřenského fondu, nebo naplněním jiné podmínky, při které má fond zaniknout, zaniká též funkce svěřenského správce.

81 Členění převzato z JOSKOVÁ, L. a PĚSNA, L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9, str. 119-122.

Též je nutno poznamenat, že dle ust. § 1441 občanského zákoníku musí být odvolání učiněno v písemné formě, přičemž zákon stanovuje prostou písemnou formou, dle mého názoru však nic nebrání tomu, aby bylo ve statutu určeno, že odvolání musí být učiněno písemně s ověřením pravosti podpisu odvolatele.

5. Povinnosti správce při vzniku svěřenského fondu

5.1. Občanskoprávní povinnosti

Základním předpokladem pro vznik všech následujících povinností svěřenského správce, ostatně jak již bylo zmíněno výše je skutečnost, že svěřenský správce přijme správu svěřenského fondu, jinými slovy též projeví vůli, či souhlas s tím, aby takovou funkci vykonával. Takové právní jednání má tedy za následek vytvoření a současně též zřízení svěřenského fondu. Přijme-li tedy svěřenský správce správu svěřenského fondu zaváže se k výkonu své funkce, s čímž je neoddělitelně spjata povinnost svěřenského správce ujmout se vyčleněného majetku a jeho správy. [82]

Z dikce zákona však dle mého názoru vyplývá, že tato povinnost ujmout se vyčleněného majetku a jeho správy má odloženou účinnost.[83] Svěřenskému správci tak výše popsané právní jednání založí prvotně pouze povinnost dovést svěřenský fond do jeho vzniku, neboť zmíněná účinnost jeho povinností nastane až okamžikem vzniku svěřenského fondu, který v případě smluvního zřízení vzniká zápisem do evidence svěřenských fondů. Byť přímo z dikce zákona nevyplývá, která osoba je oprávněna podat návrh na zápis svěřenského fondu do evidence svěřenských fondů, respektive je dle mého názoru nejasná, dovolím si použít svůj výklad za podpory důvodové zprávy[84]. Důvodová zpráva přímo vysvětluje, že osobou oprávněnou podat předmětný návrh bude právě správce svěřenského fondu, nicméně stanovuje-li ust. § 118a zákona o veřejných rejstřících, že „*Účastníkem řízení je osoba, která podala návrh na zápis, k němuž je oprávněna podle tohoto nebo jiného zákona, a svěřenský správce*“, bude též přijatelné, aby takový návrh podal zakladatel svěřenského fondu. Důvodová zpráva není totiž součástí zákona, a není tudíž právně závazná ve smyslu čl. 95 odst. 1 Ústavy České republiky.[85]

Návrh na prvotní zápis svěřenského fondu do evidence svěřenských fondů se podává příslušnému soudu, přičemž věcně příslušným soudem pro takové řízení je vždy krajský soud.

82 Viz. § 1448 odst. 1 a § 1451 odst. 1 občanského zákoníku.
83 Viz. § 1448 odst. 2 ve spojení s § 1451 odst. 2 občanského zákoníku.
84 Důvodová zpráva k zákonu č. 460/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a další související zákony.
85 Viz. např. Nález Ústavního soudu České republiky sp. zn. III. ÚS 671/02 ze dne 16. 1. 2003 (N 10/29 SbNU 69).

Místní příslušnost je rozdělena podle toho, jakým způsobem byl svěřenský fond zřízen. V případě svěřenského fondu zřízeného smlouvou je místně příslušný krajský soud podle trvalého bydliště svěřenského správce. Vzhledem k tomu, že zákon nikterak neřeší místní příslušnost v případě mnohosti správců s odlišným místem trvalého bydliště, dovolím si tvrdit, že určení místní příslušnosti v takovém případě bude čistě na rozhodnutí svěřenských správců. V případě svěřenského fondu zřízeného pořízením pro případ smrti je dána místní příslušnost krajskému soudu, v jehož obvodu je soud, u něhož je vedeno řízení o pozůstalosti. Zajímavostí v rámci následných návrhů na zápis změn svěřenského fondu do evidence svěřenských fondů je též to, že v případě svěřenského fondu zřízeného smlouvou se může místní příslušnost krajského soudu měnit podle změny trvalého bydliště svěřenského správce, zatímco v případě svěřenského fondu zřízeného pořízením pro případ smrti bude vždy místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je soud, u něhož je, resp. bylo vedeno řízení o pozůstalosti.[86]

Prvotní zápis svěřenského fondu do evidence svěřenských fondů má za následek vznik svěřenského fondu, čímž nabývá účinnosti závazek svěřenského správce ujmout se vyčleněného majetku a jeho správy. S provedením zápisu je též spojeno přidělení unikátního identifikátoru subjektu vedeného v registru osob, identifikačního čísla osoby, ve smyslu ust. § 13 zákona č. 111/2009 Sb., Zákon o základních registrech, svěřenskému fondu pro jeho snadnější identifikaci.

Následující občanskoprávní kroky svěřenského správce bezpochyby povedou zejména k převzetí držby vyčleněného majetku, neboť pouze tak může naplnit svůj závazek k držení a správě majetku.

Bude-li se jednat o majetek, který se nezapisuje do veřejného seznamu, zpravidla, nikoli však výlučně, o movitou věc, pak bude tento závazek splněn faktickým, fyzickým předáním daného majetku k rukám svěřenského správce nebo jeho postoupením. Na druhou stranu bude-li se jednat o majetek, který podléhá zápisu do veřejného seznamu, popřípadě rejstříku, zejména pak o majetek nemovitý, bude zapotřebí, aby svěřenský správce zajistil zápis do příslušné evidence, v níž bude zapsán jako vlastník s dovětkem „svěřenský správce“. Podkladovou listinou pro provedení vkladu změny vlastnictví daného majetku

86 Viz. § 118a zákona č. 304/2013 Sb., zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů.

bude např. statut svěřenského fondu a/nebo smlouva o zvýšení majetku ve svěřenském fondu.

Z občanskoprávního hlediska bude svěřenský správce dále povinen zejména bezodkladně po vzniku jeho funkce oznámit osobám, jež mají právo dohledu nad svěřenským fondem, přičemž z okruhu těchto osob bude bezpochyby vyňat zakladatel, neboť ten sám dal příčinu vzniku svěřenského fondu, že svěřenský fond vznikl a

(i) označení tohoto svěřenského fondu – přičemž platí, že svěřenský správce by měl dodržet způsob označení svěřenského fondu jako je tomu v zakladatelských právních dokumentech, tedy zejména ve statutu;

(ii) účel svěřenského fondu – účel svěřenského fondu bude přesně kopírovat dikci toho, jak jej uvedl zakladatel ve statutu, pravděpodobně by však mělo postačovat, aby svěřenský správce ve svém oznámení uvedl zda se jedná o veřejně prospěšný svěřenský fond, nebo o svěřenský fond sledující soukromý účel;

(iii) dobu trvání svěřenského fondu – doba, na kterou je svěřenský fond zřízen bude opětovně kopírovat údaj uvedený ve statutu svěřenského fondu. V případě, že se bude jednat o svěřenský fond jehož statut žádnou dobu trvání neobsahuje, uvede svěřenský správce, že jde o svěřenský fond zřízený na dobu neurčitou;

(iv) své jméno a adresu – vzhledem k tomu, že svěřenským správcem může být jak právnická, tak fyzická osoba, je nutné přemýšlet o tom, jaké údaje bude příslušný svěřenský správce povinen ve svém oznámení k tomuto bodu uvést. S tím nám napomohou ustanovení §77, § 80, §132 a § 136 Občanského zákoníku. V případě fyzické osoby půjde o osobní jméno a příjmení, popřípadě jeho další jména a rodné příjmení, která podle zákona náležejí této fyzické osobě a jeho adresou bude místo trvalého bydliště. V případě právnické osoby bude její jméno její název a adresou její sídlo.

Povinnost správce splnit tuto oznamovací povinnost je mu dána přímo zákonným ustanovením a není zapotřebí, aby jej k provedení tohoto oznámení

kdokoli vyzýval. Povinnost učinit takové oznámení správci není určena v případě, že osoby, jež vykonávají dohled nad správou svěřenského fondu jsou již se všemi těmito informacemi prokazatelně seznámeny.[87]

5.2. Daňové povinnosti

Tou vůbec první daňovou povinností svěřenského správce po vzniku svěřenského fondu je povinnost správce registrovat svěřenský fond k příslušné dani, kterou bude povinen dle daňových předpisů odvádět. Tato povinnost nevyplývá explicitně z jednoho daňového právního předpisu, nýbrž je nutné ji hledat v předpisech různých. Obecnou povinnost k registraci k dani vyplývá z ustanovení § 125 zákona č. 280/2009 Sb., zákon daňový řád, který stanovuje, že „*Registrační povinnost vzniká daňovému subjektu, kterému vznikne povinnost podat přihlášku k registraci k jednotlivé dani.*“ Vymezení daňového subjektu lze nalézt v § 20 odst. 1 daňového řádu, když ten stanovuje, že: „*1) Daňovým subjektem je osoba, kterou za daňový subjekt označuje zákon, jakož i osoba, kterou zákon označuje jako poplatníka nebo jako plátce daně.*“ Daňová subjektivita svěřenského fondu, přestože není právnickou osobou pak vyplývá z odstavce 3, §20 daňového řádu, respektive toto ustanovení přímo ukládá svěřenskému správci práva a povinnosti daňového subjektu, tedy svěřenského fondu.

Základní daní pro svěřenský fond, k jejíž registraci bude povinen každý svěřenský fond bez ohledu na svou činnost je daň z příjmu. V souvislosti s daní z příjmu tedy daňový řád odkazuje na zákon č. 586/1992 Sb., zákon o daních z příjmů. Svěřenský fond je ve vztahu k dani z příjmu poplatníkem, na kterého se hledí jako na právnickou osobu, když spadá do kategorie upravené v § 17 a násl. zákona o daních z příjmů, konkrétně pak začleněním pod odst. 1 písm. f §17. S ohledem na zařazení svěřenského fondu do kategorie právnických osob lze konstatovat, že příjmy svěřenského fondu budou podléhat sazbě daně ve výši 19 %.[88] Svěřenský správce je povinen provést registraci do 15 dnů[89] ode dne vzniku svěřenského fondu. Taková registrace se provádí prostřednictvím příslušného

87 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 490.

88 Viz. § 21 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., zákon o daních z příjmů.

89 Viz. § 39a zákona č. 586/1992 Sb., zákon o daních z příjmů.

formuláře.[90] V rámci vzorového formuláře je nutné uvést mj. veškeré údaje svěřenského správce, když ten je, ostatně jak již bylo rozebráno výše osobou, která má veškerá práva a povinnosti daňového subjektu – svěřenského fondu.

Vzhledem k tomu, že svěřenský fond z podstaty svého fungování nemá sídlo je nutné určit místní příslušnost finančního úřadu, u kterého svěřenský správce podá přihlášku k dani z příjmů jiným způsobem než způsobem podle ust. § 13 odst. 1 písm. b) daňového řádu, jak by tomu bylo u ostatních právnických osob. Místně příslušným finančním úřadem pro svěřenské fondy bez ohledu na místo trvalého bydliště svěřenského správce je Finanční úřad pro hlavní město Prahu. Územním pracovištěm v rámci Finančního úřadu pro hlavní město Prahu, které vykonává svou činnost vůči svěřenským fondům je Územní pracoviště pro Prahu 7, a to podle ust. § 12 odst. 1 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky.[91]

Jak již bylo zmíněno výše, do svěřenského fondu je možné vyčlenit jak majetek nemovitý, tak majetek movitý, kterým může být mj. též motorové vozidlo. V takovém případě bude nutné zkoumat, zda je svěřenský fond povinen podat přihlášku k registraci k dani silniční. V této situaci bude namístě prvotně zjistit základní účel svěřenského fondu. Jak vyplývá ze zákona o dani silniční, konkrétně pak z ustanovení § 2 dost. 1 je za splnění podmínek uvedených v tomto ustanovení, mezi které mj. patří též podmínka používání silničního motorového vozidla poplatníkem daně z příjmů právnických osob s výjimkou používání k činnosti veřejně prospěšného poplatníka daně z příjmů právnických osob, pokud příjmy z této jeho činnosti nejsou předmětem daně z příjmů, povinen daňový subjekt silniční daň odvádět. Domnívám se, že jediným svěřenským fondem, který bude mít povinnost registrace k silniční dani bude obchodní svěřenský fond, jehož hlavním účelem je podnikání. Ostatní svěřenské fondy dle mého názoru budou naplňovat ustanovení § 17a odst. 1 zákona o daních z příjmů, který uvádí, že: „*Veřejně prospěšným poplatníkem je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost,*

90 Dostupný na https://www.financnisprava.cz/cs/danove-tiskopisy/databaze-aktualnich-danovych-tiskopisu.

91 Informace k registraci svěřenských fondů. [online]. [cit. 13.8.2019]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-sprava-dani-a poplatku/Informace_k_registraci_sverenskych_fondu.PDF.

která není podnikáním“, když jejich hlavní činnost bude zejména správa vlastního majetku.

Třetí, základní daní bude pro svěřenský fond daň z nemovitých věcí, resp. konkrétněji daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. I svěřenský fond bude poplatníkem této daně, tedy za předpokladu, že do jeho sféry bude některé nemovitá věc vyčleněna, resp. zvýšen jeho majetek třetí osobou. Co se týče místní příslušnosti, zde platí, že místně příslušným správcem daně je, ten správce daně, v jehož územním obvodu se nachází předmětná nemovitá věc. Lze tedy konstatovat, že pro účely této daně není rozhodné, že svěřenský fond nemá sídlo.

Závěrem této podkapitoly je dle mého názoru nutné poznamenat, že svěřenský fond je osvobozen od daně z příjmů z majetku vyčleněného do svěřenského fondu, neb se na něj pro účely daně z příjmu hledí jako na vklad do obchodní korporace, což znamená, že jej nelze považovat za bezúplatné nabytí majetku, tedy dar.[92]

V případě obchodních korporací platí, že dani, a to konkrétně dani z nabytí nemovité věci, podléhají pouze nepeněžité vklady do obchodní korporace, které jsou nemovitou věcí. V případě svěřenského fondu neodvádí svěřenský fond daň z nabytí nemovité věci v případě, že je tato nemovitá věc vyčleňována do jeho majetku a/nebo je-li zvyšován majetek svěřenského fondu. Svěřenský fond bude poplatníkem daně z nabytí nemovité věci pouze v případě, že takovou nemovitou věc zakoupí za prostředky ve svěřenském fondu.

Tomuto závěru přisvědčuje též Generální finanční ředitelství, když v zápise z koordinačního výboru[93] uvádí, že: „*Vyčlenění nemovité věci do svěřenského fondu a zvýšení majetku ve fondu o nemovitou věc nebude předmětem daně z nabytí nemovitých věcí, pokud zakladatel či jiná osoba, která nemovitou věc vyčleňuje do majetku fondu nebo o ni majetek ve fondu zvyšuje, neobdrží za toto vyčlenění či zvýšení úplatu. Skutečnost, že by tato osoba byla zároveň obmyšleným, není úplatou ve smyslu definice uvedené v § 4 ZDNNV. Úplatou není ani skutečnost, že svěřenský správce má povinnost s vyčleněným majetkem*

92 PELC, V. Zákon o daních z příjmů. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, ISBN 978-80-7400-517-6, str. 492.

93 Zápis z jednání Koordinačního výboru s Komorou daňových poradců ČR ze dne 23.4.2014, [cit. 13.8.2019] dostupné on-line na: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-prispevky-kv-kdp/Zapis_KV_KDP_2014-04-23.pdf.

nakládat podle smlouvy, resp. statutu. Stejný závěr bude platit v případě obmyšleného, pokud obdrží nemovitou věc jako plnění z majetku svěřenského fondu. Tento závěr potvrzuje výslovně i důvodová zpráva (K § 3), když říká, že „… za „nabytí vlastnického práva k nemovité věci“ se pro účely daně z nabytí nemovitých věcí považují i případy, kdy je nemovitá věc vyčleněna nebo nabyta do svěřenského fondu. Nicméně i zde musí jít o úplatné vyčlenění, či nabytí nemovité věci. Vyčlenění majetku do svěřenského fondu může být sjednáno za úplatu nebo jiné protiplnění např. od osoby, která se má stát obmyšleným, ale i od osoby jiné.“

5.3. Pojištění

Přestože povinnost pojištění, ať už majetku ve svěřenském fondu nebo odpovědnosti svěřenského správce z výkonu jeho funkce není, až na výjimky žádným právním předpisem osobě svěřenského správce ukládána, domnívám se, že je více než vhodné takovou povinnost uvádět, respektive doporučit budoucím a/nebo též i současným svěřenským správcům zabývat se právě otázkou pojištění.

5.3.1. Pojištění majetku ve svěřenském fondu

Co se týče pojištění majetku ve svěřenském fondu, ten má, ostatně jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, svěřenský správce ve své správě a mimo jiné dbá o jeho rozmnožování. Základním, nepochybným předpokladem pro rozmnožování majetku je skutečnost, že se majetek nezmenšuje, neztrácí na hodnotě a je způsobilý alespoň k běžnému užívání. Jestliže tedy majetek, jež je vyčleněn do svěřenského fondu má být rozmnožován, je vystaven běžnému riziku, domnívám se, že nepojištění majetku svěřenským správcem by mohlo v určitých případech znamenat porušení péče řádného hospodáře ze strany svěřenského správce.

Lze konstatovat, že svěřenský správce bude povinen pojistit jemu svěřený majetek pouze v případech podle § 1423 občanského zákoníku. Ten stanoví, že správce pojistí majetek „*určí-li tak stanovy či jiná smlouva nebo stanoví-li tak zákon,*“ ve druhém odstavci pak ukládá soudu oprávnění přikázat svěřenskému správci pojistit majetek. Co se týče stanov, zde bude platit, že správce bude mít povinnost pojistit jím spravovaný majetek, pokud tak určí statut svěřenského fondu. V případě smlouvy to může být situace, kdy zakladatel, popřípadě pozdější vkladatel a svěřenský správce mezi sebou takovou smlouvu, která bude

svěřenského správce zavazovat k jeho pojištění. Poslední případ je případ, kdy to zákon výslovně vyžaduje.

Za případ situace, kdy zákon vyžaduje pojištění majetku vyčleněného do svěřenského fondu lze považovat například pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla podle § 3 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb., Zákon o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), přičemž za vozidlo se pro účely tohoto zákona podle § 2 odst. a) rozumí silniční vozidlo, zvláštní vozidlo, trolejbus; za vozidlo se nepovažuje vozík pro invalidy, potahové vozidlo a nemotorové vozidlo tažené nebo tlačené pěší osobou, jízdní kolo a koloběžka, pokud nejsou schváleny jako druh vozidla motocykl.[94]

Dalším příkladem může být pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, a to v případě, že svěřenský fond bude zaměstnavatelem. Tento druh pojištění upravuje vyhláška č. 125/1993 Sb., vyhláška ministerstva financí, kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.

Vyjma výše uvedeného se otázky pojištění majetku týkají dále jen oprávnění, nikoli povinnosti svěřenského správce daný majetek pojistit.

Tato oprávnění vycházejí z § 1427 odst. 1 občanského zákoníku, podle kterého platí, že: „*Správce je oprávněn pojistit spravovaný majetek na náklady beneficienta proti běžným rizikům*.“ Pojmem běžné riziko můžeme chápat jako např. odcizení, živelní událost, vandalismus, odpovědnost za způsobenou škodu, např. provozem vozidla, u elektrického proudu přepětí.[95]

Přestože se tedy jedná o „pouhé“ oprávnění svěřenského správce majetek pojistit, níže uvedu skutečnosti, pro které jsem tuto kapitolu zařadil též do povinností.

94 SVEJKOVSKÝ, J. a KOVÁŘ, I. Svěřenské fondy: příležitosti a rizika. Praha: C.H. Beck, 2018. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-726-2, str. 73.

95 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 175.

Nepojistí-li svěřenský správce majetek vyčleněný do svěřenského fondu, jež spravuje, vystavuje se velmi vysokému riziku, že bude později čelit odpovědnosti k náhradě škody z titulu porušení péče řádného hospodáře, respektive nepojištění majetku může být jedním z předpokladů pro to, aby bylo konstatováno, že svěřenský správce nepostupoval s diskutovanou péčí řádného hospodáře.[96]

Porušení péče řádného hospodáře lze spatřovat i v případě, kdy svěřenský správce sice sjedná pojištění majetku vyčleněného do svěřenského fondu, avšak výše pojistné částky bude naprosto nepřiměřená.[97]

5.3.2. Pojištění odpovědnosti správce z výkonu funkce

Zatímco v případě pojištění majetku šlo hovořit o výjimkách, které povinnost správci pojistit majetek určují, v případě pojištění odpovědnosti z výkonu funkce svěřenského správce žádná taková výjimka není. Lze tedy podotknout, že je plně v dispozici správce rozhodnout se, zda svou osobu pojistí i z majetkové odpovědnosti.

Takové oprávnění mu dává ustanovení § 1427 odst. 2 občanského zákoníku, které stanoví, že: „Správce má právo pojistit svou majetkovou odpovědnost ze správy na náklady beneficienta, vykonává-li správu bezúplatně.“ Předmětné ustanovení pojednává pouze o případu, kdy správce vykonává správu bezplatně. V případě, že správce vykonává správu za úplatu, platí, že je sice oprávněn svou odpovědnost pojistit, avšak náklady s tím spojené ponese ze svého.[98]

Je důležité též poznamenat, že i v případě, že správce bude správu svěřenského fondu vykonávat za úplatu, může si s obmyšleným ujednat, že jeho pojištění bude sjednáno na náklady obmyšleného. S odkazem na ustanovení § 978 občanského zákoníku je právě souhlas obmyšleného s tímto postupem potřebný,

96 Tamtéž.
97 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 175.
98 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 176.

neboť platí, že si nelze v této situaci ujednat odchýlení od zákonné úpravy s účinky vůči třetí osobě.[99]

99 SVEJKOVSKÝ, J., Marek, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 176.

6. Povinnosti správce za doby trvání svěřenského fondu

Povinnosti správce za doby trvání svěřenského fondu se budou odvíjet zejména od účelu svěřenského fondu. Domnívám se, že není možné vyjmenovat přesně všechny povinnosti, které by měl správce konat. Avšak pro účely této diplomové práce považuji za vhodné uvést jednotlivé, základní typy svěřenských fondů. Tedy svěřenské fondy konkretizované svým účelem, či smyslem, pro který je bude zakladatel zpravidla zakládat. V rámci jednotlivých typů fondů uvedu též stručnou strukturu fondu a důvody, pro které by mohl potenciální zakladatel uvažovat o zvolení takového typu. Těchto typů je celkem pět, přičemž čtyři z nich se týkají soukromého svěřenského fondu a jeden veřejně prospěšného svěřenského fondu.

Každý jednotlivý typ svěřenského fondu zpravidla bude nést přímo ve svém názvu svůj účel, přestože z jeho názvu má vyplývat pouze zda jde o soukromý fond či nikoli. Tyto typy svěřenského fondu zpravidla nevyplývají přímo z legislativní úpravy, nýbrž byly odvozeny až v rámci praktického využívání tohoto institutu.

6.1. Charitativní svěřenský fond

Prvním typem a zároveň jediným veřejně prospěšným svěřenským fondem je charitativní svěřenský fond. Tento svěřenský fond se vyznačuje tím, že jím nejsou sledovány soukromé účely, tedy není jím sledován prospěch jedné, konkrétní soukromé osoby, nýbrž by měl ve svém stěžejním účelu napomáhat více lidem, respektive by měl směřovat k poskytnutí prospěchu pro širší veřejnost, než je právě uzavřený okruh soukromých subjektů. Základním předpokladem by měla být realizace dobročinnosti, či dárcovství. V případě charitativního svěřenského fondu lze takový svěřenský fond částečně přirovnat k nadaci. K tomuto přirovnání je třeba uvést, že jím není myšleno právní přirovnání, nýbrž pouhá účelová podobnost, zejména pak ve veřejné prospěšnosti nebo dobročinnosti.[100]

Zakladatel charitativního fondu přistoupí k jeho založení například v situaci, kdy jeho majetek nebude mít žádného zákonného dědice, přičemž

100 Typy svěřenských fondů [online]. Praha: Svěřenská správa s.r.o., [cit. 26.9.2019]. Dostupné z: https://www.svsp.cz/typy-sverenskych-fondu.

zakladatel zároveň nebude chtít tento majetek vypořádat za trvání jeho života a jeho hlavním cílem bude podpora obecného blaha.[101]

Takto formulovaný svěřenský fond pak bude obsahovat následující jednoduchou, ne příliš početnou strukturu. Zakladatelem bude jakákoliv fyzická, či právnická osoba, která bude zároveň dohlížet nad chodem a fungováním svěřenského fondu, popřípadě bude jedním ze svěřenských správců, obmyšleným pak bude subjekt odlišný od zakladatele, v jehož prospěch mají jít plody a užitky, popřípadě jednoho dne majetek ve svěřenském fondu vyčleněný.[102]

6.2. Obchodní svěřenský fond

Druhým mnou uváděným typem svěřenského fondu a zároveň prvním typem soukromého svěřenského fondu je obchodní svěřenský fond.

Obchodní svěřenský fond se vyznačuje zejména tím, že prakticky nahrazuje obchodní korporaci, neboť jeho prvotním účelem je provozování závodu. Z ustanovení § 1449 odst. 3 občanského zákoníku totiž vyplývá, že Hlavním účelem veřejně prospěšného svěřenského fondu nemůže být dosahování zisku nebo provozování závodu. Použijeme-li důkaz opakem, zjistíme, že účelem soukromého svěřenského fondu, kterým je bezpochyby obchodní svěřenský fond může být, respektive je provozování závodu.[103]

Zásadním důvodem, proč zakladatel založí obchodního svěřenského fondu bude poměrně volné vnitřní uspořádání obchodního svěřenského fondu oproti poněkud striktní formě obchodních korporací. Obchodní svěřenský fond nebude podléhat zákonu o obchodních korporacích ani úpravě právnických osob v občanském zákoníku.

Důležitou poznámkou v této souvislosti však bude, přestože by se mohlo zdát, že pro vznik obchodního svěřenského fondu je zapotřebí, aby zakladatel vyčlenil do tohoto svěřenského fondu závod, že obchodní svěřenský fond může svou činností závod teprve vytvořit.

101 Typy svěřenských fondů [online]. Praha: Svěřenská správa s.r.o., [cit. 26.9.2019]. Dostupné z: https://www.svsp.cz/typy-sverenskych-fondu.
102 Typy svěřenských fondů [online]. Praha: Svěřenská správa s.r.o., [cit. 26.9.2019]. Dostupné z: https://www.svsp.cz/typy-sverenskych-fondu.
103 JOSKOVÁ, L., PĚSNA, L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017. 180 s. ISBN 978-80-7552-552-9, str. 132.

Jak z výše uvedeného vyplývá obchodní svěřenský fond se zabývá převážně podnikáním. V oblasti živnostenského práva však podnikání svěřenského fondu výslovně upraveno v zákoně o živnostenském podnikání není.

Lze však dovodit, že aby svěřenský fond mohl podnikat, bude tuto podnikatelskou činnost zaštiťovat prostřednictvím svěřenského správce. To ve svém důsledku bude znamenat, že svěřenský správce požádá o živnostenské oprávnění a danou podnikatelskou činnost bude vykonávat vlastním jménem na účet svěřenského fondu.[104]

6.3. Rodinný svěřenský fond

Rodinný svěřenský fond bude fondem nejčastějším. Jedná se o svěřenský fond soukromého charakteru, kdy jeho hlavním cílem je uchování majetku, zpravidla získaného nejstarším členem rodiny, pro nadcházející generace.

Typickým důvodem pro vznik svěřenského fondu rodinného bude skutečnost, že například otec za doby trvání svého života svou úspěšnou pracovní činností nashromáždí majetek, avšak nechce, aby se po jeho smrti tento majetek rozdělil mezi více dětí. Jeho hlavním úmyslem bude, aby tento majetek zůstal sjednocen a jeho děti z něj pouze brali užitky, nebo aby zajistil, že tento majetek přejde do jejich vlastnictví až, dle jeho názoru budou vyzrálí.

Struktura rodinného fondu bude pravděpodobně poněkud složitější. Bude se skládat ze zakladatele, přičemž zakladatel pravděpodobně bude jeden z více správců takového fondu a též, alespoň v prvopočátku trvání svěřenského fondu obmyšleným z plodů a užitků. Jeho děti, či vnoučata pak budou obmyšlení z majetku, či později taktéž z plodů a užitků.[105]

Rodinné fondy také často slouží jako motivace pro potomky zakladatelů, kdy zakladatelé stanoví, že daný potomek bude oprávněn čerpat peníze ze svěřenského fondu v případě, že bude studentem vysoké školy nebo jsou

104 JOSKOVÁ L., PĚSNA L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2017. 180 s. ISBN 978-80-7552-552-9, str. 143.

105 Typy svěřenských fondů [online]. Praha: Svěřenská správa s.r.o., [cit. 26.9.2019]. Dostupné z: https://www.svsp.cz/typy-sverenskych-fondu.

podmínky výplaty vázány na jiné životní události, jako je třeba okamžik, kdy daný potomek bude chtít rozvíjet svůj sportovní talent, či začít podnikat.[106]

Je dále nutné uvést, že rodinný svěřenský fond nemusí sloužit pouze k zajištění a poskytnutí majetku budoucím, tedy mladším generacím od zakladatele, ale může též sloužit například jako rodinný bankovní účet pro generace starší, které mohou za předem stanovených podmínek z rodinného svěřenského fondu čerpat prostředky za účelem úhrady jejich zdravotní péče, či zajištění důstojného stáří a dožití.[107]

Taktéž institut rodinného svěřenského fondu slouží k ochraně dlouhodobě získávaného majetku před potomkem, který se například vinou hraní hazardních her, či alkoholismu dostane do dluhů.

6.4. Osobní svěřenský fond

Osobní svěřenský fond je asi nejjednodušším typem svěřenského fondu, neboť zpravidla se skládá pouze z dvou osob. První osobou je zakladatel, který majetek do fondu vloží, ten je zároveň obmyšleným a též jedním ze dvou správců. Druhá osoba je potom externí správce, který dle zákonných požadavků vykonává správu tohoto osobního svěřenského fondu společně se zakladatelem.

Zásadním důvodem pro vznik osobního svěřenského fondu bude oddělení majetku zakladatele od jeho ostatního majetku, bude se tak například jednat o nemovité věci, které měl zakladatel ve vlastnictví, avšak z různých důvodů, jako jsou například rizika zadlužení zakladatele, či různá hrozící majetková vypořádání, či naplnění zákonné úpravy o střetu zájmů, oddělí svůj tento majetek od zbývajícího majetku právě do svěřenského fondu, avšak stále z něj bude brát plody a užitky.[108]

Otázkou však zůstává, v jakém rozsahu se fakticky zakladatel svého majetku vzdal. Domnívám se, že obecné soudy v případě sporů budou posuzovat, zda se zakladatel fakticky vzdal daného majetku a mohou dojít k tomu, že

106 Typy svěřenských fondů [online]. Praha: Svěřenská správa s.r.o., [cit. 26.9.2019]. Dostupné z: https://www.svsp.cz/typy-sverenskych-fondu.
107 Typy svěřenských fondů [online]. Praha: Svěřenská správa s.r.o., [cit. 26.9.2019]. Dostupné z: https://www.svsp.cz/typy-sverenskych-fondu.
108 Typy svěřenských fondů [online]. Praha: Svěřenská správa s.r.o., [cit. 26.9.2019]. Dostupné z: https://www.svsp.cz/typy-sverenskych-fondu.

naplnění pouze formálních znaků ztráty vlastnictví zakladatele nebude znamenat, že majetek ve fondu nebude jeho vlastnictvím.

Taktéž nutno podotknout, že vyčlenění majetku do osobního svěřenského fondu nebude znamenat absolutní ochranu před případnými věřiteli. Domnívám se, že se v takových případech uplatní právní úprava relativní neúčinnosti dle ust. § 589 a násl. občanského zákoníku, a tedy, že vyčlenění majetku do osobního svěřenského fondu bude moci rozporovat věřitel, jež má vykonatelnou pohledávku za zakladatelem. Pro to, aby se mohl věřitel domáhat relativní neúčinnosti vyčlenění majetku do svěřenského fondu je však potřebné splnit několik podmínek. První podmínkou je, aby vyčlenění majetku do svěřenského fondu zkracovalo uspokojení vykonatelné pohledávky věřitele.

Druhou podmínkou je pak zachování příslušné lhůty k podání žaloby. V případě vyčlenění majetku do svěřenského fondu se dle mého názoru uplatní ze zákonných lhůt pouze dvě. První z nich je pětiletá lhůta dle § 590 občanského zákoníku. Tuto lhůtu má věřitel k podání žaloby v případě, že dlužník učinil příslušné právní jednání v úmyslu zkrátit své věřitele, a to byl-li takový úmysl druhé straně znám. Druhou stranou je myšlena ta strana, jež nabývá příslušným právním jednáním daný majetek. Důležitou poznámkou k případnému soudnímu sporu je, že úmysl dlužníka zkrátit uspokojení věřitele bude tvrdit a prokazovat vždy věřitel.[109]

Druhu lhůtou je pak lhůta dvouletá podle § 591 občanského zákoníku. Uvádím zde právě úpravu relativní neúčinnosti bezúplatných převodů, neboť z povahy věci je vyčlenění majetku do svěřenského fondu zpravidla bezúplatné.

6.5. Investiční svěřenské fondy

Domnívám se, že v budoucnu velmi populárním typem svěřenského fondu bude pro velký okruh osob investiční svěřenský fond. Tento typ svěřenského fondu lze rozdělit na dva podtypy, a to na fond kvalifikovaných investorů a na alternativní investiční fond.

Oba výše uvedené typy investičního fondu, které jednotlivě popíši níže, mají však společné rysy. Zakladatel bude přistupovat k založení investičního svěřenského fondu v okamžiku, kdy bude chtít rozvíjet majetek jednotlivých

109 LAVICKÝ, P. a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1−654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-529-9, str. 2141.

investorů a budovat z něj zisk. Totéž platí i o ostatních osobách, jež budou mít v úmyslu investovat prostřednictvím daného investičního svěřenského fondu. Zároveň oba tyto podtypy investičního fondu budou sice svěřenským fondem, avšak budou zejména podléhat úpravě podle ZISIF.[110]

6.6. Fond kvalifikovaných investorů

Fond kvalifikovaných investorů není ve svém důsledku klasický soukromým svěřenským fondem, kdy by jakýkoliv zakladatel založil tento svěřenský fond apriori za účelem investování pro dosažení zisku ve prospěch obmyšlených. Základní právní úprava pro fond kvalifikovaných investorů je obsažena v ust. § 95 odst. 1 písm. c) ZISIF a též §148 a následující ZISIF. Zakladatelem fondu kvalifikovaných investorů smí být pouze osoba, jež je držitelem statutu kvalifikovaného investora.[111]

Okruh osobou s výše uvedeným statutem je poměrně široký a je detailněji upraven v ust. §272 ZISIF.

Zásadním rozdíl oproti klasickému svěřenskému fondu je ten, že v případě fondu kvalifikovaných investorů může být svěřenským správcem pouze jedna osoba, a to pouze osoba právnická s tím, že tato právnická osoba musí být investiční společností dle §7 ZISIF a zároveň investiční společností oprávněnou přesáhnout rozhodný limit dle § 11 odst. 6 ZISIF. Tato investiční společnost v případě fondu kvalifikovaných investorů zároveň bude též dohlížitelem takového fondu.[112]

Investiční společností se rozumí, dle ust. § 7 ZISIF: „*právnická osoba se sídlem v České republice, která je na základě povolení uděleného Českou národní bankou oprávněna obhospodařovat investiční fond nebo zahraniční investiční fond, popřípadě provádět administraci investičního fondu nebo zahraničního investičního fondu nebo vykonávat činnosti uvedené v § 11 odst. 1 písm. c) až f).*“

110 Typy svěřenských fondů [online]. Praha: Svěřenská správa s.r.o., [cit. 26.9.2019]. Dostupné z: https://www.svsp.cz/typy-sverenskych-fondu.

111 Typy svěřenských fondů [online]. Praha: Svěřenská správa s.r.o., [cit. 26.9.2019]. Dostupné z: https://www.svsp.cz/typy-sverenskych-fondu.

112 LIKEŠ, O. Jak založit alternativní investiční fond dle §15 ZISIF? [online]. Praha: LYNX B.V., organizační složka, [cit. 27. 9. 2019] Dostupné z: https://www.lynxbroker.cz/vzdelavani/jak-zalozit-fond-dle-paragrafu-15/.

Základní podmínkou pro trvání fondu kvalifikovaných investorů je skutečnost, že tento fond musí dosahovat minimálního kapitálu fondu alespoň 1 000 000 €, avšak nemá horní hranici takového kapitálu.

Zároveň platí, že správce fondu kvalifikovaných investorů je oprávněn nabízet účastenství, respektive vkládání finančních prostředků do takového fondu veřejnosti. Jako ochrana vkladatelů pak bezpochyby bude fungovat dohled České národní banky, kterému fond kvalifikovaných investorů podléhá.[113]

Co se týče daňové odlišnosti, je minimálně vhodné uvést, že oproti klasickým svěřenským fondům tento fond podléhá snížené sazbě daně z příjmu, a to pouze 5% sazbě daně, ve smyslu § 36 zákona č. 586/1992 Sb., Zákon o daních z příjmů.

6.7. Alternativní investiční fond

Druhým podtypem investičního fondu je alternativní investiční fond, který bude pro „běžného uživatele“ investičních svěřenských fondů alespoň dle mého názoru přijatelnější.

Základním rozdílem je, že tento alternativní investiční fond požívá jiné právní úpravy, přestože i jeho právní úprava je zakotvena v ZISIF. V tomto případě však budeme hovořit o alternativním investičním svěřenském fondu dle ust. § 15 ZISIF.[114]

V praxi se budeme s tímto typem fondu setkávat u omezeného okruhu osob, které budou chtít své vydělané finanční prostředky investovat k rukám zpravidla důvěryhodné osoby, která je bude bez starosti vkladatelů/zakladatelů investovat a vyplácet jim z takové činnosti zisk.[115]

Podmínky pro založení alternativního investičního fondu nejsou tak přísné jako u fondu kvalifikovaných investorů, avšak na druhou stranu tento fond nemá například z pohledu zisku výhodu v podobě daňové úlevy. Alternativní investiční

113 LIKEŠ, O. Jak založit alternativní investiční fond dle §15 ZISIF? [online]. Praha: LYNX B.V., organizační složka, [cit. 27. 9. 2019] Dostupné z: https://www.lynxbroker.cz/vzdelavani/jak-zalozit-fond-dle-paragrafu-15/.
114 Tamtéž.
115 Tamtéž.

fond totiž podléhá klasické dani z příjmu právnických osob v nesnížené sazbě 19%.[116]

Zakladatelem alternativního investičního fondu může být jakákoliv osoba, tak jako u běžných svěřenských fondů. Omezením alternativního investičního fondu je skutečnost, že tento podléhá reportingu, nikoli však dohledu České národní banky.

Avšak zásadním omezením alternativního investičního fondu je maximální výše kapitálu takového fondu, která je stanovena na částku 100 000 000 EUR a v případě využití pákového efektu 500 000 000 EUR. Alternativní investiční fond oproti fondu kvalifikovaných investorů není oprávněn veřejně nabízet své služby.[117]

116 Tamtéž.
117 Viz. § 16 odst. 1 ZISIF.

7. Povinnosti správce při zániku svěřenského fondu

Zánik svěřenského fondu je literou zákona vázán na okamžik skončení správy svěřenského fondu, což neznamená totéž jako zánik funkce svěřenského správce, ostatně jak jsem již několikráte uváděl. Zajímavou odlišností oproti obchodním korporacím je to, že zatímco u obchodních korporací má zánik obchodní korporace v zásadě dvě stádia, a to zrušení a zánik obchodní korporace, přičemž platí, že k zániku obchodní korporace dochází až výmazem obchodní korporace z obchodního rejstříku, u svěřenského fondu platí, že svěřenský fond se vymazává z evidence svěřenského fondu až po svém zániku, tedy jeho zánik má pouze jednu fázi.

Ke skončení správy svěřenského fondu může dojít několika způsoby Zatímco v původní úpravě quebeckého občanského zákoníku byla jediná možnost zániku, resp. trvání svěřenského fondu (trustu) stanovena pouze na časové období uvedené ve statutu (zakladatelské listině), v současné době je tato právní úprava již rozvinutá, a to jak v quebecké úpravě, tak v převzaté české úpravě. Český právní řád stanovuje, že správa svěřenského fondu tedy zaniká v případě, že uplyne doba, na kterou byl svěřenský fond zřízen, jestliže dojde k dosažení účelu, pro který byl svěřenský fond zřízen, nebo rozhodne-li tak soud. Příslušné ustanovení občanského zákoníku pak ještě rozšiřuje okamžik skončení správy svěřenského fondu, jedná-li se o svěřenský fond zřízený za soukromým účelem, a to na situaci, kdy se všichni obmyšlení vzdají práva na plnění ze svěřenského fondu. [118]

Přestože se může zdát, že jednoduchá formulace uplyne-li doba, na který byl svěřenský fond zřízen skončí správa svěřenského fondu je všeříkající, domnívám se, že je potřeba tuto problematiku zkoumat hlouběji. V případě veřejného svěřenského fondu tato doba nikterak omezena není. V případě soukromého svěřenského fondu však podle ust. § 1460 odst. 1 občanského zákoníku platí, že „*Byl-li svěřenský fond zřízen za soukromým účelem, vznikne právo obmyšleného na plnění nejpozději uplynutím sta let od vzniku svěřenského fondu, a to i když statut určil pozdější dobu.*“ a zároveň podle ust. § 1460 odst. 2 občanského zákoníku: „*Byl-li svěřenský fond zřízen za soukromým účelem,*

118 BEDNAŘÍKOVÁ, B. Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6, str. 149.

zanikne právo obmyšleného na plody nebo užitky nejpozději uplynutím sta let od vzniku svěřenského fondu; u člověka však takové právo může trvat až do jeho smrti.“ Otázkou však zůstává, zda-li toto ustanovení znamená, že by soukromý svěřenský fond po uplynutí sta let zanikl, respektive, zda-li je tímto ustanovením omezena maximální doba trvání svěřenského fondu.

Odborná literatura[119] zastává názor, že právě vznikem práva na plnění ze svěřenského fondu dochází k nepřímému omezení maximální doby trvání soukromého svěřenského fondu, neboť vznikem práva na plnění nastává i splatnost takového závazku, čímž by mělo dojít k tomu, že správce je povinen majetek ve svěřenském fondu tomuto obmyšlenému vydat. Ostatní odborná literatura v tomto ohledu mlčí.

Na druhou stranu dle mého názoru vznik práva na plnění z majetku svěřenského fondu automaticky neznamená jeho splatnost a jestliže zakladatel splatnost ve statutu neurčí, bude se jednat o závazek bez určení splatnosti splatný na základě výzvy věřitele (obmyšleného), neboť dle § 1723 odst. 2 občanského zákoníku platí, že: „*Ustanovení o závazcích, které vznikají ze smluv, se použijí přiměřeně i na závazky vznikající na základě jiných právních skutečností.*“ a u závazků vzniklých ze smlouvy platí, že není-li určený čas, určí se splatnost závazku na základě výzvy věřitele[120].

V případě, že by můj výklad byl aplikovatelný na dané ustanovení, docházelo by okamžikem vzniku práva obmyšleného, ve smyslu výše popsaného nikoli k zesplatnění, ale pouze k počátku běhu tříleté promlčecí lhůty, ostatně tuto teorii již dlouhodobě zastává Nejvyšší soud České republiky, který ve svém rozsudku ze dne 27. 11. 2002, sp. zn. 33 Odo 665/2002 uvádí: „*Za okamžik rozhodný pro počátek běhu promlčecí doby v případě, že doba splnění nebyla dohodnuta, stanovena právním předpisem nebo určena v rozhodnutí je třeba považovat den bezprostředně následující po dni, ve kterém dluh vznikl; nikoliv den, kdy došlo ke splatnosti dluhu. […] První objektivní možnost výkonu práva je dána okamžikem, kdy věřitel nejdříve mohl o splnění požádat. V těchto případech je třeba považovat za okamžik rozhodný pro počátek běhu promlčecí doby den*

119 PIHERA, V. § 1405 []. In: SPÁČIL J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, ISBN 978-80-7400-499-5, str. 1211.
120 Viz. § 1958 občanského zákoníku.

bezprostředně následující po dni, ve kterém dluh vznikl, a nikoliv až den, kdy došlo ke splatnosti dluhu.“

Pokud by tedy dle předchozího odstavce došlo k promlčení pohledávky, tedy k oslabení práva obmyšleného, mám za to, že by nastal okamžik zániku svěřenského fondu pro nesplnitelnost účelu svěřenského fondu. Zákon právě na podobné situace myslí, respektive myslí na situace, kdy nelze dosáhnout účelu svěřenského fondu, přičemž za takovou situaci lze považovat, je-li dosažení účelu svěřenského fondu nemožné nebo obtížně dosažitelné. Nastane-li výše popsané, platí, že soud může na návrh osoby, která na tom má právní zájem, přičemž dle mého názoru takovou osobou bude opětovně osoba, která dohlíží nad svěřenským fondem a/nebo obmyšlený, či zakladatel, tento svěřenský fond zrušit. [121]

Tato rozhodnutí soudu o zrušení svěřenských fondů však bude potřebné nejprve velmi důkladně uvážit. Domnívám se, že zrušení svěřenských fondů bude až teprve krajní možností zásahu soudů do svěřenských fondů a bude k nim docházet pouze v případech, kdy účelu svěřenského fondu nebude možné opravdu nikterak dosáhnout. Soud by tak měl v konkrétních případech spíše promyslet, zda nebude vhodnějším zásahem do svěřenského fondu postupovat podle ustanovení § 1469 odst. 2 Občanského zákoníku a sice změnit jeho statut tak, aby byl zachován úmysl zakladatele a zároveň mohlo být dosaženo co nejpodobnějšího účelu. Soudy jsou dále v těchto rozhodnutích vázány povinností vyžádat si stanovisko zakladatele, případně jeho právního nástupce, obmyšleného, svěřenského správce a toho, jež dohlíží nad správou svěřenského fondu, avšak pouze za předpokladu, že tyto osoby nejsou navrhovateli.[122] Z předmětného ustanovení dle mého názoru vyplývá, že soud se z okruhu těchto osob nebude dotazovat na jeho stanovisko pouze té osoby jež je navrhovatel, ostatních osob se v případě, že navrhovateli nejsou, dotazovat bude.

V případě svěřenských fondů veřejně prospěšných zákon dovoluje v situaci, kdy nastane nedosažitelnost účelu tohoto svěřenského fondu, postupovat ještě jiným, speciálním způsobem, a to převedením majetku do jiného svěřenského fondu. Tímto převedením rozumíme zrušení původního veřejně prospěšného svěřenského fondu, přičemž majetek v něm vyčleněný přejde do jiného svěřenského fondu, nebo jej nabyde právnická osoba, jež sleduje co

121 Viz. § 1469 odst. 1 občanského zákoníku.
122 Viz. § 1470 občanského zákoníku.

nejpodobnější účel.[123] Domnívám se však, že z daného ustanovení nevyplývá možnost soudu svým rozhodnutím založit nový svěřenský fond, který by nabyl takto převáděný majetek.

Tato konstrukce by však pravděpodobně vedla k postupu podle § 1472 občanského zákoníku, který říká, že: "*Při zániku správy svěřenského fondu vydá svěřenský správce majetek tomu, kdo na něj má právo. Má se za to, že na majetek má právo obmyšlený, a pokud není, zakladatel svěřenského fondu; není-li žádný z nich, připadá majetek do vlastnictví státu.*" Závěrem této úvahy uvádím, že by pravděpodobně došlo k obnovení síly práva obmyšleného na plnění ze svěřenského fondu.

Co se týče fyzických osob jako obmyšlených, pak právo na plnění, jak k plodům a užitkům, tak k majetkové podstatě fondu, může trvat i delší dobu než pouze sto let. Bohužel stále není zřejmé, jaký byl úmysl zákonodárce. Zda možnost překročení sta let musí být ve statutu uvedena, či zda platí úprava 2. odstavce ust. § 1460 občanského zákoníku za středníkem dispozitivně a není ji nutno v zakladatelském dokumentu zmiňovat.[124]

Quebecká právní úprava, jejíž výklad je dle mého názoru přímo použitelný i v českém právním řádu, dále umožňuje ve statutu určit nástupnictví obmyšlených. V praxi to znamená, že vzdá-li se obmyšlený, jež má právo na plnění ze svěřenského fondu svého postavení obmyšleného, nastoupí na jeho místo předem určený nástupce, popřípadě osoba, které bude svěřena taková pravomoc určí takového nástupce způsobem uvedeným ve statutu svěřenského fondu.

Jak již bylo nastíněno výše svěřenský správce bude mít v případě zániku svěřenského fondu v zásadě mnohem jednodušší povinnosti než při jeho vzniku. Svěřenský správce bude zejména povinen vydat veškerý majetek ve svěřenském fondu obmyšlenému a/nebo obmyšleným.[125]

Zároveň bude dle mého názoru minimálně vhodné ukončit veškeré platné a účinné smlouvy a vypořádat veškeré závazky a pohledávky svěřenského fondu

123 Viz. § 1473 občanského zákoníku.
124 SVEJKOVSKÝ, J., MAREK, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0, str. 474.
125 Viz. § 1472 občanského zákoníku.

ještě před vydáním majetku obmyšleným. Opačný postup by dle mého názoru mohl být v rozporu s péčí řádného hospodáře. Lze tedy konstatovat, že v případě zániku svěřenského fondu by mohl být vhodný postup stejným způsobem jako při zániku obchodní korporace bez právního nástupce, tedy prostřednictvím likvidace a/nebo v případě předlužení svěřenského fondu prostřednictvím insolvence.

8. Závěr

Jak už název této diplomové práce napovídá, jejím hlavním cílem je prozkoumat problematiku správy svěřenského fondu zejména z pohledu svěřenského správce. Toho by nebylo dosaženo, aniž by nebyly nastíněny obecné principy správy cizího majetku a právní náležitosti svěřenského fondu.

V úvodu diplomové práce jsem si stanovil cíl sestavit tuto odbornou studii formou návodu pro osoby, které mají v úmyslu vykonávat funkci svěřenského správce.

Domnívám se, že zvolenou strukturou této práce jsem zprvu uvedl čtenáře do problematiky správy cizího majetku v obecné rovině, čímž došlo k uskupení základních pramenů, ze kterých činnost správce svěřenského fondu vychází.

Taktéž pojednáním o právní úpravě svěřenského fondu, jeho fungováním a náležitostmi potřebnými ke vzniku svěřenského fondu mohlo u cílových čtenářů dojít k získání potřebných základů pro hlubší zkoumání správy svěřenského fondu.

Za velmi důležité považuji také určení okruhu osob, kterých se možnost výkonu funkce správce týká, jakož i uvedení způsobu jakým se svěřenským správcem mohou stát, či jakým způsobem jim tato funkce zanikne.

Vzhledem k tomu, že vztah mezi zakladatelem a správcem svěřenského fondu bude zpravidla velmi citově blízký a založený na vysoké míře vzájemné důvěry. Je zapotřebí, aby zakladatel jako osoba, která svým právním jednáním určí de facto rozsah oprávnění svěřenského správce, znala též veškerá úskalí svěřenského fondu. V opačném případě by tak svěřenského správce mohla vystavovat do nevhodných situací, vzniklých na základě nevhodného znění statutu. Ke správnému určení takovýchto pravidel správy je zejména důležité znát veškeré možnosti, které zakladatelům dovoluje právní řád.

Stejně tak jako by měl zakladatel připravit v rámci svého zakladatelského právního jednání vhodné podmínky pro výkon funkce svěřenského správce, měl by i svěřenský správce znát všechna úskalí jím prováděné správy. K těmto úskalím budou bezpochyby patřit zejména povinnosti, které má svěřenský správce při vzniku, trvání a zániku svěřenského fondu. Přestože svěřenský fond je prvotně institutem občanskoprávním, měl by svěřenský správce, který má v úmyslu

vykonávat správu s náležitou péčí řádného hospodáře, znát též úpravy z jiných odvětví práva.

Přestože od zakotvení legislativní úpravy svěřenského fondu do českého právního řádu uběhlo již více než pět let, stále se potýkáme s poměrně velkým množstvím nevyřešených otázek v oblasti jeho fungování. Snažil jsem se též vyvrátit některé názory dosud publikovaných literatur, avšak na rozhodnutí obecných soudů, která by tyto otázky vyřešila budeme muset ještě několik let počkat.

Taktéž lze konstatovat, že i přes pětiletou existenci svěřenských fondů nedošlo u některých odvětví právní úpravy k úplnému vyjasnění postavení svěřenského fondu. Dokládá to například v diplomové práci zkoumaný zákon o zbraních v případě zamýšleného vyčlenění střelných zbraní do svěřenského fondu.

Při zpracování této práce mne však zklamalo, že i přes rostoucí zájem široké veřejnosti o tento institut, stále neexistuje dostatečně široký výběr odborné literatury, který by deklaroval konečná řešení některých doposud nejasných otázek ohledně svěřenského fondu.

Domnívám se, že rostoucí trend využití svěřenských fondů bude v následujících letech stále pokračovat, což by mohlo mít za následek rozšíření a vyjasnění jeho právní úpravy.

Seznam použitých zdrojů

Monografie:

1. BEDNAŘÍKOVÁ, B. Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6.
2. JOSKOVÁ, L. a PĚSNA, L. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9.
3. SVEJKOVSKÝ, J., Marek, R. a kol. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář [§ 1400-1474]. Praha: C.H. Beck, 2015. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-548-0.
4. SPÁČIL, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, ISBN 978-80-7400-499-5.
5. PELC, V. Zákon o daních z příjmů. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2015, ISBN 978-80-7400-517-6.
6. SVEJKOVSKÝ, J. a KOVÁŘ, I. Svěřenské fondy: příležitosti a rizika. Praha: C.H. Beck, 2018. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-726-2.
7. LAVICKÝ, P. a kol.: Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1−654). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-529-9.

Právní předpisy:

1. Zákon č. 119/2002 Sb., zákon o střelných zbraních a střelivu a o změně zákona č. 156/2000 Sb., o ověřování střelných zbraní, střeliva a pyrotechnických předmětů a o změně zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu (zákon o střelných zbraních), ve znění zákona č. 13/1998 Sb., a zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o zbraních).
2. Zákon č. 85/1996 Sb., zákon o advokacii.
3. Zákon č. 240/2013 Sb., zákon o investičních společnostech a investičních fondech.
4. Zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích).
5. Zákon č. 89/2012 Sb., zákon občanský zákoník.
6. Zákon č. 89/2012 Sb., zákon občanský zákoník ve znění účinném od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2017.

7. Zákon č. 182/2006 Sb., zákon o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).
8. Zákon č. 304/2013 Sb., zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů.
9. Zákon č. 586/1992 Sb., zákon o daních z příjmů.
10. Zákon č. 460/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a další související zákony.
11. Zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).
12. Zákon č. 292/2013 Sb., zákon o zvláštních řízeních soudních.
13. Zákon č. 111/2009 Sb., zákon o základních registrech.
14. Zákon č. 280/2009 Sb., zákon daňový řád.
15. Zákon č. 456/2011 Sb., zákon o Finanční správě České republiky.
16. Zákon č. 168/1999 Sb., zákon o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla).

Rozhodnutí soudů:

1. Nález Ústavního soudu České republiky sp. zn. III. ÚS 671/02 ze dne 16. 1. 2003 (N 10/29 SbNU 69).

Internetové zdroje:

1. Evidence svěřenských fondů. Dostupné z: https://isesf.justice.cz/evidence-vyhledavani.
2. ŠOLC, M. K novému pojetí péče řádného hospodáře | epravo.cz. EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem - Sbírka zákonů, judikatura, právo [online]. Copyright © EPRAVO.CZ, a.s. 1999. Dostupné z: https://www.epravo.cz/top/clanky/k-novemu-pojeti-pece-radneho-hospodare-94266.html.
3. SCHELLE, K. ABGB a dědické právo [online]. Dny práva – 2010., 1. ed. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 2010. Dostupné z: https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2010/files/prispevky/08_promeny/Schelle_Karel_(4371).pdf.
4. JOSKOVÁ, L. NOZ V PRAXI: SPRÁVA SVĚŘENSKÉHO FONDU, Bulletin advokacie, publikováno dne 30.09.2014. Dostupné online: http://www.bulletin-advokacie.cz/noz-v-praxi-sprava-sverenskeho-fondu?browser=full.

5. Informace k registraci svěřenských fondů. [online]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-sprava-dani-a poplatku/Informace_k_registraci_sverenskych_fondu.PDF.
6. Daňové tiskopisy. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/cs/danove-tiskopisy/databaze-aktualnich-danovych-tiskopisu.
7. Zápis z jednání Koordinačního výboru s Komorou daňových poradců ČR ze dne 23.4.2014. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-prispevky-kv-kdp/Zapis_KV_KDP_2014-04-23.pdf.
8. Typy svěřenských fondů [online]. Praha: Svěřenská správa s.r.o. Dostupné z: https://www.svsp.cz/typy-sverenskych-fondu.
9. LIKEŠ, O. Jak založit alternativní investiční fond dle §15 ZISIF? [online]. Praha: LYNX B.V., organizační složka. Dostupné z: https://www.lynxbroker.cz/vzdelavani/jak-zalozit-fond-dle-paragrafu-15/.

Důvodové zprávy:

1. Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
2. Důvodová zpráva k zákonu č. 460/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a další související zákony.

Odborné články:

1. PIHERA, V. a RONOVSKÁ, K. Fundační principy a hranice jejich flexibility. K otázce možnosti dodatečných změn podmínek fungování svěřenských fondů a fundací, Právník. 2018, roč. 157, č. 9.

Jiné:

1. HOREJŠOVÁ, A. Obchodní svěřenský fond, Praha, diplomová práce (Mgr.), Právnická fakulta, Univerzita Karlova, 2018.
2. BEDNAŘÍKOVÁ, B. Římský fideikomis a jeho vliv na historický vývoj svěřenství, Plzeň, rigorózní práce, Právnická fakulta, Západočeská univerzita v Plzni, 2011.
3. KLUCOVÁ, M. Principy dědického práva v českých zemích do jeho kodifikace v roce 1811. Praha, diplomová práce (Mgr.) Právnická fakulta, Univerzita Karlova, 2013.

Zahraniční literatura:

1. CLAXTON, J. B., Studies on the Quebec Law of Trust, Toronto, Thomson Carswell, 2005.

Seznam použitých zkratek

občanský zákoník	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
autorský zákon	zákon č. 121/2000 Sb., zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
zákon o advokacii	zákon č. 85/1996 Sb., zákon o advokacii
ZISIF	zákon č. 240/2013 Sb., Zákon o investičních společnostech a investičních fondech
zákon o obchodních korporacích	zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
quebecký občanský zákoník	Civil Code of Quebec

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Odpověď společnosti Fio banka a.s.

Příloha č. 2 - Odpověď společnosti Raiffeisenbank a.s.

Cizojazyčné resumé

The main purpose of this master thesis is to describe fundamental matters of administration of the trust, especially topics such as administration of the property of others, trust and trustee.

Firstly, I find necessary to divide administration of the property of others to simple administration of property of others and full administration of property of others in order to apply them to situations in which these categories are used.

Further in next chapters I describe a terms trust, its properties, ways it is established and terminated.

I also describe a term trustee, forms this position is established and terminated, his or her main obligations and also situations, in which there are several trustees exercising administration together.

Types of trusts are analysed according to their purpose and way it is exercised in the chapter sixth.

The seventh chapter completes the whole master thesis by mentioning obligations the trustee has during termination of the trust. This master thesis attempts to focus on concept trust in every aspect, whereas in case there is a further processing of this particular topic, I would try to find out possible solutions to other unanswered questions about existing of the trust.

Příloha č. 1

Odpověď společnosti Fio banka a.s.

Od: zaměstnanec FIO

Předmět: Re: Dotaz

Datum: 27. června 2019 15:08
Komu: Jiří Reisner reisnerj@seznam.cz

Dobrý den, pane Reisnere,
děkujeme za dotaz. Je mi líto, Fio banka nemá v nabídce účty pro svěřenské fondy. Nelze tak k těmto říci podrobnosti či regule. S pozdravem a přáním mnoha úspěchů při studiu

Fio banka, a.s. www.fio.cz

Příloha č. 2

Odpověď společnosti Raiffeisenbank a.s.

Od: Zaměstnanec Raiffeisen BANK
Komu: reisnerj@seznam.cz
Datum: 8. 7. 2019 16:01:14
Předmět: Dotazy - účty pro svěřenské fondy

Dobrý den, pane Reisnere,
dostal se ke mně email s Vašimi dotazy:

1) Je možné, aby fyzická osoba, která má zřízen osobní bankovní účet u Vaší banky vložila tento bankovní účet do svěřenského fondu, přičemž po provedení vkladu Vaše banka změní vlastníka takového bankovního účtu na osobu správce svěřenského fondu?
2) Je možné pro svěřenský fond zřídit bankovní účet?

Zde jsou stručné odpovědi za produktové oddělení Raiffeisenbank:

1) Toto možné není, pro svěřenské fondy zakládáme speciální účty. Majitelem účtu je svěřenský fond zastoupený svěřenským správcem.
2) Ano, účty otevíráme, ale pouze našim klientům, které důkladně a dlouhodobě známe a kteří splní interní kriteria naší banky (detail nemohu uvést).

Doufám, že Vám tyto informace pomohou.
Přeji mnoho úspěchů při následné obhajobě Vaší diplomové práce.

S pozdravem

Zaměstnanec Banky
Product specialist